

Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Резонанс

Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження з СІАЗ: siaz@pochta.ru

№ 84

5 листопада 2013 р.

РЕЗОНАНС

Бюлетень матеріалів оперативної інформації електронних видань

Додаток до журналу “Україна: події, факти, коментарі”

№ 84 2013

Для керівників та їхніх референтів

Засновники:

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського
Служба інформаційно-аналітичного забезпечення
органів державної влади (СІАЗ)

Головний редактор

В. Горовий, д-р іст. наук, проф., заступник гендиректора НБУВ

Редакційна колегія:

Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна

Заснований у 2003 році
Виходить двічі на тиждень

Адреса редакції:

НБУВ, просп. 40-річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 524-25-48, (044) 525-61-03

E-mail: siaz@pochta.ru

www.nbu.gov.ua/siaz.html

Передрук — тільки з дозволу редакції

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2013

ЗМІСТ

У центрі уваги3

Аналітичний ракурс

Потіха А.

Початок виборчої кампанії у «проблемних» округах 4

Горовая С.

Изменения административно-территориального
устройства Украины... возможны ли они под диктовку? 15

Законодавча влада 18

Виконавча влада 27

Політика 38

Економіка 47

Економіка України в контексті
світових кризових тенденцій..... 52

У ЦЕНТРІ УВАГИ

Відбулася зустріч Президента В. Януковича з помічником державного секретаря США з питань Європи та Євразії

4 листопада в Києві відбулася зустріч Президента України В. Януковича з помічником державного секретаря США з питань Європи та Євразії В. Нуланд. Про це повідомили в прес-службі глави держави.

Американські дипломати закликали Україну йти до кінця в питанні євроінтеграції.

Президент України В. Янукович у свою чергу запевнив заступника держсекретаря США В. Нуланд в євроінтеграційному виборі України. «Під час нашої зустрічі Президент чітко дав зрозуміти, що Україна зробила свій вибір, і цей вибір на користь Європи», – повідомила В. Нуланд журналістам після зустрічі з Президентом України В. Януковичем. Вона додала, що в США підтримують право України зробити свій вибір і повністю готові підтримати Україну на її шляху з виконання критеріїв і вимог, які залишається здійснити для підписання Угоди про асоціацію з Євросоюзом, а також створити зону вільної торгівлі. «Ми цього вечора скористалися нагодою, щоб привітати Україну з тією роботою, яка вже виконана, для того щоб виконати критерії, визначені Євросоюзом для підписання Угоди про асоціацію. Це буквально десятки й десятки законодавчих актів», – підкреслила представник В. Нуланд.

Крім того, вона поінформувала, що передала В. Януковичу лист від держсекретаря США Д. Керрі, у якому йдеться про те, що Україна вже багато чого зробила на шляху євроінтеграції, і є заклик зробити ту роботу, що залишилася на цьому шляху (*Сьогодні* (<http://www.segodnya.ua/politics/pnews/yanukovich-chetko-dal-ponyat-kakoy-vybor-sdelala-ukraina-zamgossekretarya-ssha-472856.html>)). – 2013. – 4.11).

А. Потіха, наук. співроб. СІАЗ НБУВ

Початок виборчої кампанії у «проблемних» округах

Верховна Рада України, ухваливши Закон України «Про повторні вибори народних депутатів України в одномандатних виборчих округах № 94, 132, 194, 197, 223» (№ 2971-д), дала правові підстави для початку виборчої кампанії.

Закон був запропонований народними депутатами – членами Комітету з питань державного будівництва та місцевого самоврядування від Партії регіонів і КПУ. Як інформують ЗМІ, за це рішення проголосував 371 із 405 народних депутатів, зареєстрованих у сесійній залі.

Відповідно до Закону, повторні вибори народних депутатів у відповідних виборчих округах призначені на 15 грудня 2013 р. Також передбачено, що виборчий процес повторних виборів депутатів починається за 60 днів до дня голосування.

За інформацією ЗМІ, на підготовку й проведення повторних виборів народних депутатів у п'яти округах буде витрачено 18,7 млн грн. Центральна виборча комісія на своєму засіданні затвердила обсяг коштів державного бюджету України, необхідних на підготовку й проведення повторних виборів народних депутатів України в одномандатних виборчих округах № 94, 132, 194, 197, 223 на загальну суму 18 млн 672 тис. 600 грн. Із цієї суми на фінансування діяльності п'яти окружних виборчих комісій, враховуючи витрати для потреб відповідних дільничних виборчих комісій, – 13,6 млн грн. Зокрема, для фінансування округу № 94 передбачено 2,8 млн грн, № 132 – 3,6 млн грн, № 194 – 2 млн грн, № 197 – 3 млн грн, № 223 – 2,3 млн грн. Крім того, передбачено резерв у сумі 2 162 000 грн. Окремою постановою ЦВК затвердила кошторис своїх витрат на підготовку та проведення цих виборів у сумі 2,9 млн грн.

Тим часом, як інформують ЗМІ, 16 жовтня розпочалася виборча кампанія в п'яти «проблемних» округах. Реєстрація

кандидатів, згідно з календарним планом Центрвиборчкому, тривала до 4 листопада.

Одними з перших з кандидатами в депутати на виборах у «проблемних» округах визначилися комуністи. Відповідне рішення вони ухвалили на з'їзді партії. У деяких округах з'їзд висунув тих самих кандидатів, що й у 2012 р. Зокрема, у 132-му окрузі (Первомайськ, Миколаївська область) буде балотуватися перший секретар Єланецького райкому КПУ А. Романюк (у 2012 р. зайняв четверте місце, набравши 6,15 % голосів), а в 223-му – перший секретар Шевченківського райкому партії І. Шаповал (у 2012 р. посів шосте місце, 3,42 % голосів). У 197-му окрузі (Канів, Черкаська область) Компартію представить голова Черкаського обкому партії, колишній народний депутат В. Росенко, який 2012 р. балотувався по округу № 200 у Черкаській області (посів сьоме місце з результатом у 2,88 % голосів). Двоє з кандидатів участі у виборах 2012 р. не брали: на 194-й округ (Черкаси) висунули В. Драгунова – помічника народного депутата, а в 94-му окрузі (Обухів, Київська область) від КПУ балотуватиметься підприємець В. Ткаченко.

ВО «Батьківщина» і ВО «Свобода» також провели свої з'їзди і висунули своїх кандидатів у депутати. Ними стали ті ж самі політики, що балотувалися на цих округах у минулому році. «Батьківщина» затвердила своїх кандидатів: у 94-му виборчому окрузі – В. Романюка, у 132-му виборчому окрузі – А. Корнацького, у 194-му виборчому окрузі – М. Булатецького, у 197-му виборчому окрузі – Л. Даценка. Крім того, «Батьківщина» підтримала висунення партією «Свобода» Ю. Левченка у 223-му окрузі. Голова УДАРу В. Кличко пообіцяв підтримати кандидатів від ВО «Батьківщина» силами партії УДАР.

Було багато розмов, що по 94-му округу міг піти О. Семерак замість В. Романюка, який переховується від кримінального переслідування в Італії. Але у О. Семерака цього разу не склалося. «Керівництво серйозно розглядало мою кандидатуру, і я до цього серйозно ставився. Були юридичні побоювання, що Романюка можуть не зареєструвати. Але пізніше стало

ясно, що ці побоювання зняті, що він має можливість балотуватися і бути зареєстрованим», – зазначив О. Семерак.

Сам В. Романюк, який брав участь у прес-конференції після передвиборного з'їзду по скайпу, запевнив, що ще рік тому «виходив» весь округ і там його «знає чи не кожна собака». «Я зустрівся з кожним десятим виборцем... Технічно я до виборів готовий. Кампанія буде цікава, неординарна і я дам результат, у цьому я впевнений», – заявив В. Романюк.

У свою чергу народний депутат від «Батьківщини» А. Пишний в ефірі 5 каналу заявив, що за кандидата в народні депутати В. Романюка, який нині перебуває в Італії, зустрічі з виборцями в 94-му окрузі проводитимуть «найголовніші спікери» від опозиції. За його словами, ця передвиборна кампанія на 94-му окрузі буде дуже яскравою, тому що там будуть сконцентровані найбільші політичні сили опозиції та найбільші зусилля.

Водночас сам В. Романюк заявив, що не сподівається на чесні виборчі перегони. «Вибори будуть дещо схожі на попередні, тобто влада, технології, бруд, хамство, пихатість – традиційний набір сьогоднішньої української політики», – зазначив він.

В. Романюк наголосив, що він кампанію вже розпочав. «Штаби розгорнуті, активно ми працюємо. Голова мого штабу заявив, що ми вже зробили активну інтерактивну кампанію, і зараз підемо “в поля”, грубо кажучи. Тобто зустрічі (з виборцями) будуть відбуватися...», – запевнив В. Романюк.

Разом з тим, як зазначають експерти, найважче буде здобувати перемогу висуванцю ВО «Свобода» Ю. Левченку (223-й виборчий округ). У цьому окрузі крім провладних кандидатів можуть бути і «так звані опозиціонери». Зокрема, це стосується Ю. Гримчака. О. Турчинов мав намір із цього приводу поговорити з Ю. Луценком, щоб той якось вплинув на свого соратника. В. Яворівський навіть звернувся до Ю. Гримчака через Facebook. Утім, Ю. Гримчак таки прийняв рішення йти на вибори, про що сповістив у вечірньому ефірі 5 каналу.

Згодом він заявив, що готовий зняти свою кандидатуру, якщо соціологічні дослідження покажуть, що він відстає від «свободівця», угодженого кандидата від опозиції Ю. Левченка.

В УП «Собор», яка висунула Ю. Гримчака, також пообіцяли, що той зніме свою кандидатуру, якщо, за даними соціологічних опитувань, станом на 30 листопада він не стане «найпопулярнішим опозиційним кандидатом в окрузі».

Експерти, оцінюючи тактику опозиції, називають її абсолютно правильною. «Нинішні кандидати від опозиції – це по суті неформальні, незареєстровані ЦВК переможці в округах 2012 р. Тому у цих кандидатів є шанс знову повторити свій успіх», – вважає політолог В. Карасьов.

Подібну думку висловив політтехнолог С. Гайдай. На його переконання, головне, що у цих людей є відчуття, що вони перемогли, а влада не дала перемогу. «Тому один з додаткових мотивів – відновити справедливість», – зазначив С. Гайдай.

Його колега І. Жданов вважає, що ці вибори треба розглядати не тільки як зіткнення двох кандидатів, а як зіткнення двох правд, двох істин. «Якщо опозиція заявила, що ці кандидати перемогли, вони мають підтвердити свою перемогу. Тому стратегія опозиції зрозуміла», – вважає І. Жданов.

Експерти практично одностайні в думці, що, скоріше за все, прямих кандидатів від Партії регіонів не буде, а будуть так звані «боковички». «ПР висуватиме на вибори кандидатів, формально не пов'язаних з ними. Це можуть бути директори великих підприємств, можуть з'явитися місцеві мери. Це будуть люди незаангажовані, але досить залежні від влади», – зазначає політичний аналітик О. Палій.

Імовірність такого підходу підтвердив М. Чечетов. «Ті кандидати, яких ми висунемо, повинні будуть перемогти. І не обов'язково це будуть представники Партії регіонів», – зазначив народний депутат.

Разом з тим «регіонали» не виключають висунення кандидатів від партії місцевими осередками. Як зазначив М Чечетов, фракція Партії регіонів дізнається прізвища кандидатів вже після їх реєстрації в Центральній виборчій комісії.

При цьому, за словами «регіонала», висунання кандидатів по проблемних округах стало тестом на «європейськість» партії. «Тобто ми як європейська партія віддали (ініціативу. – Ред.) вниз і вниз партійні організації бачать і знають, кого

краще висунути, а наші політичні опоненти показали себе як тоталітарні секти», – зазначив М. Четов.

Він нагадав, що до 4 листопада можна було висувати кандидатів на вибори і підкреслив, що фракція дізнається їхні прізвища вже за фактом реєстрації їх у Центрвиборчкомі. За словами «регіонала» нинішнє висунення опозиційних кандидатів показало, що в майбутньому в партії «Батьківщина» з'являться нові тушки. «Там, де думка насаджується зверху, тушки обов'язково будуть», – прокоментував нардеп-«регіонал» рішення «Батьківщини» з висунення кандидатів.

Як повідомили ЗМІ, Партія регіонів не захотіла скликати з'їзд партії та вирішила віддати на місця ініціативу з формування кандидатів на п'яти «проблемних» округах, на яких проходять перевибори. «Ми відмовилися від такої форми, як затвердження кандидатів у народні депутати на партійному з'їзді. Ми вважаємо, що на місцях краще знають ситуацію, а тому кандидатів висуватимуть обласні парторганізації ПР», – повідомив депутат від ПР В. Олійник. За його словами, тактика опозиціонерів, які висувають кандидатами тих же людей, які балотувалися в грудні 2012 р., – неправильна. «Минув час. Тоді люди в запалі підтримували кандидатів тільки по партійній відповідності, але побачили роботу опозиції за цей рік. Опозиція часто зривала засідання, не голосувала за потрібні країні закони. Зараз все може бути інакше, і перевагу виборці можуть надати тим, хто дійсно буде виступати за їхні права», – зазначив політик.

Проте деякі експерти вважають, що у влади поки немає відповіді на грудневе запитання. Так, влада сильна, у неї є ресурс, але тим не менш серйозних гідних кандидатів, які змогли б переконливо перемогти представників опозиції, у Партії регіонів поки що немає. «Багато хто розуміє, що виграти буде дуже важко. Багато хто не хоче “палити” себе, як “спалив” себе Пилипишин», – вважає В. Карасьов.

На його думку, бажаючих знятися з якоїсь комфортної посади і йти у відкриту боротьбу з опозиціонером без гарантій перемоги і навіть без гарантій підтримки, поки немає. «Ніхто не хоче йти на вибори, щоб програти, а потім нести клеймо

лузера. І ось зараз, як мені здається, влада гарячково вирішує цю дилему – шукає більш менш прийнятних кандидатів», – наголосив експерт. Також, на його думку, варто враховувати, що п'ять дільниць – це не 250. Буде підвищення увага ЗМІ, і, напевно, будуть екзитполи. Кожен округ буде під пильною увагою. І навряд чи влада зможе дозволити собі беззастережно користуватися адміністративним ресурсом.

Тому експерти вважають, що опозиція має значно більше шансів на перемогу, ніж влада. Таку думку висловили провідні українські політичні експерти під час опитування, проведеного з 9 по 14 жовтня Агентством стратегічних комунікацій Res Publica. Зокрема, переважна більшість експертів (66,7 %) вважає, що в округах переможуть представники опозиції. Водночас на перемогу кандидатів від влади ставлять лише 6,7 % опитаних. На думку політологів, у нейтральних кандидатів на повторних виборах шансів не буде зовсім (0,0 %). Вагалися з відповіддю 26,6 % респондентів. Серед факторів, що найбільшою мірою вплинуть на електоральний успіх, експерти назвали: партійну належність (43,3 %), особисту популярність (16,7 %) та фінансові ресурси (6,7 %) кандидатів. 33,3 % опитаних вважають, що перемога буде залежати від інших показників.

За інформацією ЗМІ, в опитуванні взяли участь такі експерти: А. Біденко (політолог, експерт із рекламних комунікацій), Д. Богуш (політтехнолог, президент компанії Bohush Communications), К. Бондаренко (політолог, голова правління Інституту української політики та Фонду «Українська політика»), О. Булавін (політтехнолог), П. Булгак (журналіст, політичний експерт), С. Гайдай (політтехнолог, директор зі стратегічного планування соціально-інжинірингового агентства «Гайдай.Ком»), О. Гарань (політолог, професор кафедри політології Києво-Могилянської академії), О. Голобуцький (політтехнолог, заступник директора Агентства моделювання ситуацій), Д. Джангіров (політолог, політтехнолог), І. Жданов (політолог, президент аналітичного центру «Відкрита політика»), П. Кругляковський (політтехнолог), В. Кулик (політичний експерт, директор Центру досліджень проблем

громадянського суспільства), А. Луценко (політтехнолог, директор компанії GMT Group), Є. Магда (політичний оглядач), Я. Макітра (політтехнолог), К. Матвієнко (політолог, експерт Корпорації стратегічного консалтингу «Гардарика»), М. Михальченко (політолог, соціолог, завідувач відділом Інституту політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України), В. Піховшек (політичний аналітик), О. Покальчук (соціальний психолог), В. Поляков (політтехнолог), І. Попов (політолог), В. Портніков (журналіст, політичний оглядач, президент телеканалу ТВі), Д. Столярчук (політичний експерт, директор комунікаційної компанії «Агентство медіастратегій»), В. Стоякін (політолог, політтехнолог, директор «Центру політичного маркетингу»), С. Таран (політолог, голова правління Центру соціологічних та політологічних досліджень «Соціовимір»), Є. Філіндаш (політолог), В. Цибулько (політолог), О. Черненко (політичний експерт, голова правління Комітету виборців України), Ю. Якименко (заступник генерального директора, директор політико-правових програм, Центр Разумкова), О. Яхно (політичний експерт).

Проте не всі експерти погоджуються з думкою, що вибори виграє опозиція. Влада має можливість не допустити перемоги опозиціонерів, зокрема за рахунок маніпуляцій на виборчих дільницях і за рахунок технічних кандидатів, які будуть відбирати голоси в опозиціонерів і забезпечать перемогу провладних кандидатів.

Дехто з експертів вважає, що на виборах у проблемних округах немає чіткого позиціонування – влада проти опозиції чи навпаки. Ситуація сьогодні набагато розмитіша. Хитрість владної тактики на цих виборах полягає в тому, що немає відкритого публічного кандидата від влади на всіх округах, що ускладнює тактику опозиційних кандидатів, які вигравали за рахунок нищівної критики провладного кандидата.

На думку експертів, усі кандидати, окрім висунутих опозицією, критикуватимуть опозиціонера. Фактично помінялися ролями: якщо у 2012 р. кандидат від влади був концентрованим об'єктом критики, то сьогодні, навпаки, ним буде опозиціонер.

Самі ж опозиціонери не задоволені принципом формування окружних виборчих комісій (ОВК). Зокрема, заступник голови партії ВО «Батьківщина», народний депутат А. Пишний розкритикував наявність в ОВК представників маловідомих політичних сил. «Більшість партій, які представлені в окружних виборчих комісіях, – це технологічні проекти, назви яких проти ночі навіть згадувати не потрібно, аби нікого не лякати», – зазначив А. Пишний.

Він також перерахував округи, де було змінено склад комісій. «У 94 окрузі за один день з 18 членів ОВК 8 було замінено. У 132 окрузі 8 членів ОВК було замінено. У 194 окрузі замінили 12 членів комісії», – уточнив нардеп. За його словами, таким чином влада готує майбутні фальсифікації під час підрахунку голосів. «Ідеться про організацію на рівні виборчих комісій тих, хто буде рахувати правильно», – зазначив А. Пишний.

У свою чергу директор Агентства моделювання ситуацій В. Бала вважає, що на виборах у п'яти проблемних округах Партія регіонів робитиме ставку на так званих само висуванців. «Їхнє завдання полягатиме в тому, щоб кількість відсотків виборців, які підтримують опозиційних кандидатів, була роздробленою. Для цього і потрібні технічні кандидати, які в певній мірі будуть критикувати владу і заберуть у опозиції 0,5–2 %», – зазначив В. Бала.

За його словами, владі навряд чи доцільно висувати тих же депутатів. «Хоча я не виключаю, що деякі з них можуть піти всупереч лінії партії», – вважає В. Бала. Він також вважає, що самовисуванці можуть відіграти певну роль у підрахунку голосів, оскарживши результати виборів.

Водночас експерт підкреслив, що головне завдання влади – щоб вибори пройшли прозоро. «Як показові перед самітом у Вільнюсі, на якому може бути підписана Угода про асоціацію з Європейським Союзом, адже реформа виборчого законодавства є одною з європейських умов», – зазначив В. Бала.

Координатор виборчих і політичних програм Громадянської мережі «ОПОРА» О. Айвазовська також вважає, що до саміту у Вільнюсі виборча кампанія в п'яти округах буде значно спокійнішою, ніж після нього. «Вибори в п'яти округах будуть

особливими, тому що їхня організація і оголошення про їхній початок супроводжувалися не просто прогнозованим виборчим процесом, а завдяки політико-правовим і дипломатичним аргументам української влади», – підкреслила О. Айвазовська.

Вона прогнозує, що виборча кампанія на початковому етапі буде спокійною і прозорою, але під кінець усе може змінитись. «Безпосередньо голосування відбудеться вже за три тижні після закінчення саміту у Вільнюсі. Це якраз є найкритичнішим періодом для таких швидкоплинних виборів. Загалом ця кампанія 60 днів, а не більше, як це передбачається на чергових виборах. Тому до Вільнюса ми матимемо набагато спокійнішу кампанію, ніж після нього», – вважає експерт. На її думку, конфігурація в парламенті завдяки перемозі п'ятьох опозиційних чи провладних кандидатів, не зміниться, але ці вибори є моральним фактором для наступних президентських виборів. «Ці вибори – це виклик. З одного боку, вони можуть мобілізувати опозицію напередодні президентських виборів. З іншого боку, вони можуть заспокоїти владу напередодні саміту у Вільнюсі щодо агресивної чи активної поведінки у виборчому процесі, як це було у 2012 р.», – вважає О. Айвазовська.

Голова правління Інституту української політики К. Бондаренко не виключає певних порушень під час виборчої кампанії, проте, на його думку, ця виборча кампанія буде позбавлена брудних схем. «Ще рано говорити про виборчу кампанію, що стартувала. Зважаючи на те, що кампанія розкинута по всій Україні, то практично кожен округ матиме свої географічні особливості», – прокоментував К. Бондаренко.

На думку політолога, до цієї кампанії буде значно менше зауважень, ніж у 2012 р. «Сторони, розуміючи відповідальність перед підписанням Угоди про асоціацію, утримаються від брудної кампанії. Принаймні на це варто сподіватися», – зазначив політолог. При цьому експерт наголосив, що для Партії регіонів дуже важливо не програти на цих округах. «Навіть коли було ще невідомо, кого висунуть, уже було зрозуміло, що це однозначно будуть потужні кандидатури», – зазначив К. Бондаренко.

На думку голови правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенка, виборча кампанія

в п'яти «проблемних округах» матиме меншу гостроту, ніж під час минулорічних виборів у Верховну Раду. «Думаю, що ступінь жорсткості цих виборів менший, ніж на минулих, тоді все ж таки боролися за кожний округ, були й особисті інтереси кандидатів. Ці вибори будуть більш технологічними в тому сенсі, що для влади головна мета – не перемога своїх кандидатів, а поразка опозиційних хоча би в деяких проблемних округах», – зазначив він.

До стратегії влади політолог відносить також розпорошення опозиційного електорату і гру на зменшення явки виборців. «Додаткова можливість для влади – це зменшення явки, активності виборців. А далі можна використовувати фінансовий чи адміністративний ресурс, щоб мобілізувати своїх виборців і зіграти на тому, що під час голосування буде менше прихильників опозиції», – зазначив В. Фесенко.

Експерти наголошують на тому, що ця кампанія все таки не перебуває у фокусі інформаційної всебічної уваги. Основний інформаційний фокус буде зосереджений на Вільнюсі та поствільнюських враженнях, імпресіях. Це також буде певною проблемою для кандидатів, які не мають достатньо інформаційних ресурсів, щоб привернути увагу до виборів на окрузі, особливо, якщо вони мають реальні шанси на перемогу, але в той чи інший спосіб її можуть відбирати.

За словами експертів, за таких умов явка на п'яти округах, де проводитимуться повторні вибори, не перевищить 40 %. Такий прогноз озвучив політичний експерт В. Цибулько. «Кожні перевибори завжди відрізняються від загальнонаціональної кампанії тим, що явка на них завжди нижче мало не на 50 %», – зазначив політолог. При цьому він заявив, що «у влади завжди є ресурс у розмірі 12–13 % бюджетників, які за будь-яких обставин голосують за провладного кандидата, бо це їхній хліб, їхні робочі місця».

В. Цибулько припускає, що головною технологією на найбільшчих перевиборах стане не боротьба з опозиційними кандидатам, а «спроба знизити активність громадян і максимально знизити їх явку».

За оцінками експерта, явка в столиці не перевищить 30 % , «від сили – 32 %». В інших областях цей показник не перевищить 40 %.

В. Цибулько також оцінив максимальний опозиційний потенціал у Києві. «Навіть якщо це буде єдиний кандидат, його результат, наприклад, по Києву буде не таким високим». «Дамоклів меч київських виборів не дає В. Кличку і його партії однозначно підтримувати висування від “Свободи”, адже будь-яке публічне “союзництво” – це небезпека перетікання електорату від однієї партії до іншої», – пояснив він.

Виходячи з цього, експерт зробив висновок, що для влади найближча виборча кампанія «не безнадійна» (*Матеріал підготовлено з використанням інформації таких джерел: **Вибори на проблемних округах обійдуться в 18,7 млн грн – ЦИК** // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 21.10; **Опозиції пророкують перемогу на виборах у проблемних округах** // <http://tsn.ua/politika>. – 2013. – 17.10; **Регіонали можуть завтра назвати кандидатів на вибори в проблемних округах** // <http://nbnews.com.ua>. – 2013. – 30.10; **Регіонали вирішили поміняти тактику висунення кандидатів на довибори** // <http://tsn.ua>. – 2013. – 16.10; **За Романюка зустрічі з виборцями проводитимуть «найголовніші спікери» опозиції** // <http://www.pravda.com.ua>. – 30.10; **Експерти очікують на 223 округе Києва много громких скандалов и «битву за Сталинград»** // <http://censor.net.ua>. – 2013. – 22.10; **Технические кандидаты от власти заберут у оппозиции до 2% голосов** // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 20.10; **Явка на выборах в проблемных округах не превысит 40%** // <http://obozrevatel.com>. – 2013. – 15.10; **Експерт: виборча кампанія у проблемних округах відбуватиметься спокійно лише до саміту у Вільнюсі** // <http://tyzhden.ua>. – 2013. – 16.10; **Політолог: кандидатів від ПР на проблемні округи призначатимуть кулуарно з «центру»** // <http://tyzhden.ua>. – 2013. – 28.09; **Виборча кампанія на проблемних округах пройде без бруду, бо політики причаїлись перед угодою з ЄС** // <http://www.pohlyad.com>. – 2013. – 16.10; **Експерт: у проблемних округах влада намагатиметься не виграти вибори, а сприяти програшу опо-***

зиції // <http://tyzhden.ua>. – 2013. – 29.10; Опозиція розкрила «змову» навколо формування ОБК у проблемних округах // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 31.10; Гримчак до 30 листопада має стати найпопулярнішим на 223 окрузі, інакше – зніме кандидатуру // <http://gazeta.ua>. – 2013. – 5.11).

С. Горвая, науч. сотр. ФПУ НБУВ,
канд. наук по соц. коммунікаціям

Изменения административно-территориального устройства Украины... возможны ли они под диктовку?

В последние дни накаляются страсти вокруг Закарпатья, на часть которого уже давно посягают радикальные венгерские политики. Националистическая партия «Йоббик», ратующая за вхождение Закарпатья в так называемую Великую Венгрию, на днях поставила ультиматум: поддержку в подписании Соглашения об ассоциации с ЕС наша страна получит от Венгрии, если создаст Притисянский админокруг (http://novostimira.com/novosti_mira_73336.html, 20.10.2013). Так называется приграничная территория у реки Тиса, на которой расположены четыре закарпатских района, – Береговский, Виноградский, Мукачевский и Ужгородский, где проживает больше всего этнических венгров (всего в Закарпатье живет около 155 тыс. венгров).

Кроме того, венгерский депутат Европарламента Б. Ковач требует выполнения закона о языковой политике (языках национальностей) в русле распространения венгерского языка. (http://lb.ua/news/2013/10/20/234716_vengerskie_radikali_posta_vili.html, 20.10.2013). А политик Г. Вона утверждает, что получает множество писем от венгров Закарпатья с жалобами относительно проблем с пересечением границы (<http://thekievtimes.ua/authority/264734-vengriya-namerena-prepyatstvovat-soglasheniyu-ukrainy-s-es.html>, 20.10.2013).

В свою очередь народный депутат от националистической партии «Свобода» А. Витив призвал запретить «деструктивную деятельность» венгерской националистической партии «Йоббик» в Украине.

«Свободовец» вспомнил, что «в 1939 г. Венгрия, заручившись поддержкой Гитлера, совершила акт агрессии против Карпатской Украины и оккупировала украинскую этническую территорию, а ранее Венгрия в составе Австро-Венгерской империи вела активную дискриминационную политику против украинцев». Его также возмутила «бесхребетность» украинской власти, в частности молчание МИД, «который никоим образом не реагируют на венгерский шабаш, происходящий ныне в Закарпатье» (http://lb.ua/news/2013/10/21/234942_svoboda_osudila_vengerskih.html, 21.10.2013).

При этом следует напомнить, что еще недавно вице-премьер-министр Венгрии Ж. Шемйен заявлял, что Венгрия поддерживает евроинтеграционное движение Украины и готова оказать максимальную поддержку в процессе подготовки к Вильнюсскому саммиту и подписанию Соглашения об ассоциации между Украиной и Европейским Союзом (<http://thekievtimes.ua/authority/256420-vengriya-poobeshhalapodderzhat-ukrainu-na-sammite-es.html>, 24.09.2013).

Постоянный представитель Венгрии при Евросоюзе посол П. Геркош также ранее говорил о том, что Венгрия высоко оценивает усилия Украины относительно выполнения критериев для подписания Соглашения об ассоциации с Европейским Союзом и поддерживает скорейшее и широкое применение его положений после подписания. «ЕС не рассматривает относительно Украины никакого плана “Б”». Мы твердо убеждены, что украинское руководство четко понимает, что подписание Соглашения об ассоциации с углубленной и всеобъемлющей зоной свободной торговли будет служить национальным интересам. Мы верим, что подписание документа обеспечит углубленную политическую ассоциацию и экономическую интеграцию, которые базируются на уважении общих ценностей, должно стать суверенным ре-

шением Украины. И ЕС, и страны-члены готовы помочь Украине на этом пути», – отметил П. Геркош (http://www.ukrinform.ua/rus/news/vengriya_vistupaet_za_skoreyshee_primene_nie_assotsiatsii_es_ukraina_1561748, 30.09.2013).

В свою очередь председатель делегации Венгерской социалистической партии (MSZP) в Европарламенте Ч. Табайди высказал мнение о том, что подписание Соглашения об ассоциации Украины и ЕС имеет историческую важность. Венгерский евродепутат подчеркнул, что для подписания соглашения Украина должна выполнить как экономически правовые, так и требования в сфере защиты прав человека. Сюда он относит также требования относительно «достойного и гуманного решения» дела заключенной Ю. Тимошенко.

По словам Ч. Табайди, Венгрия заинтересована не только в сближении Украины и ЕС, но и в экономической и политической стабилизации страны. В то же время после подписания соглашения смогут быть переоценены механизмы защиты прав 170-тысячного венгерского общества в Закарпатской области. «Прежде всего, это касается венгерскоязычного образования, а также пропорционального представительства венгерского меньшинства», – подчеркнул евродепутат (<http://thekievtimes.ua/foreign/263719-es-povtorit-sudbu-sssr.html>, 18.10.2013).

Некоторые эксперты в создании Притисянского админокруга видят попытку в будущем его присоединить к Венгрии. Если венгры, несмотря на запрет двойного гражданства в Украине, и дальше будут активно раздавать паспорта закарпатцам, это может обернуться отделением части Закарпатья, говорят политологи. По словам экспертов, когда наберется 80 % владельцев двух паспортов, они могут потребовать автономии (<http://www.iarex.ru/articles/42494.html>, 23.10.2013).

Кроме того, примечательным является также и то, что весной 2014 г. в Венгрии состоятся парламентские выборы, участие в которых, скорее всего, примут и закарпатцы, имеющие украинское и венгерское гражданство. Они будут иметь право отдать свой голос только за партийные списки, а не за отдельных кандидатов. Таким образом, заявление представителей

венгерська партія «Йоббик» можна отчасти розглядати як некую політичну агітацію на території України.

Особо звертає на себе увагу також і те, що вимога представників партії «Йоббик» стосовно створення спеціального Притисянського округу на території Закарпаття може послужити неким плацдармом для вимог інших стосовно зміни адміністративно-територіального устрою нашої країни. При цьому в такій ситуації виступають очікуваними і логічними заявленнями, зокрема, від Румунії. Як і венгри, румунські владні органи активно займаються видачею своїх паспортів українським громадянам, ностальгують по «втраченим» землям – Черновицькою і частині Одеської області. Але на відміну від венгров, вони вже мають в своєму активі дипломатичні перемоги над Україною.

Іменно Румунія стала причиною нашої першої територіальної втрати – вона отримала в 2009 г. шельф острова Змеїний, багатий нафтою і газом. Пізніше вона заявляла про свої претензії на дунайські острови, які належать Україні.

З таких позицій в нинішніх умовах може бути правомірним передположення про те, що в недалекому майбутньому новостворених венгров і румун, які живуть на території України, будуть намагатися мобілізувати і використовувати представників внутріукраїнських і зарубіжних радикальних сил для досягнення своїх політичних цілей.

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

До проекту розкладу пленарних засідань Верховної Ради України на поточний пленарний тиждень внесено 121 питання. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відкриваючи у понеділок, 4 листопада, засідання погоджувальної ради. За його словами, серед них 30 законодавчих актів – урядові ініціативи, решту законопроектів внесено народними депутатами.

У вівторок, 5 листопада, заплановано розглянути 39 питань, з яких чотири виносяться на друге читання, 30 розглядати-

муться у першому читанні. Цього ж дня пропонується ухвалити рішення щодо чотирьох законопроектів стосовно ратифікації та розглянути питання обрання та звільнення суддів.

У середу, 6 листопада, до порядку денного внесено 38 питань, з яких 35 – на перше читання. Депутатам, зокрема, пропонується продовжити обговорення блоку питань, пов'язаних з пенсійною реформою, розгляд яких не було завершено. Цього ж дня відбудуться парламентські слухання щодо запровадження безвізового режиму між Україною та Європейським Союзом.

Порядком денним у четвер, 7 листопада, планується розглянути 48 питань, з них до другого читання підготовлено 12 законопроектів, до повторного першого – три, до першого читання – ще 32 законопроекти. За словами В. Рибачака, серед них – чотири законопроекти щодо можливості лікування за кордоном засуджених, які внесені народними депутатами С. Міщенком, А. Яценюком, А. Лабунською та В. Купчаком.

У п'ятницю, 8 листопада, крім традиційної «години запитань до уряду», до порядку денного внесено шість законопроектів.

11–15 листопада народні депутати працюватимуть у комітетах.

Голова Верховної Ради також наголосив на необхідності врегулювання порядку відзначення на загальнодержавному рівні пам'ятних дат і ювілеїв. «Нині розробляється відповідна постанова, яка має окреслити критеріальні підходи щодо вирішення цього питання. І зазначений проект постанови ми пропонуємо винести на обговорення на наступну погоджувальну раду», – сказав він (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 4.11).

Інформацію про роботу уряду над формуванням проекту Держбюджету на 2014 рік парламент заслухає у п'ятницю, 8 листопада. Про це повідомив Голова Верховної Ради України В. Рибак на брифінгу в понеділок, 4 листопада, після засідання погоджувальної ради. Також, за його словами, у п'ятницю, 8 листопада, Кабінет Міністрів поінформує про роботу промислових підприємств, адже це безпосередньо впливає на формування бюджету.

В. Рибак не виключив можливості продовження роботи парламенту у вівторок до завершення розгляду усіх питань, включених до порядку денного засідання. «Я поставлю таку пропозицію на голосування, а ще, може, і щодо продовження пленарної роботи на наступному тижні», – сказав він.

Відповідаючи на питання журналістів, В. Рибак пояснив, що всі чотири законопроекти щодо питання лікування Ю. Тимошенко за кордоном направлені до профільного комітету Верховної Ради. «Комітет розгляне всі чотири закони і внесе пропозиції Верховній Раді», – сказав керівник парламенту, додавши, що ці документи поставлені на розгляд у сесійній залі на четвер, 7 листопада. «Якщо рішення комітету буде раніше, то розгляд питання може бути також перенесено на будь-який день», – зазначив він.

В. Рибак наголосив на необхідності продуктивної роботи парламенту (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 4.11).

Україна розглядає Угоду про асоціацію з Європейським Союзом як ефективний інструмент важливих політичних й економічних змін, зміцнення демократичних інститутів і забезпечення верховенства права в Україні. Про це заявив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відкриваючи у понеділок, 4 листопада, VII засідання Міжпарламентської асамблеї України та Республіки Польща в Києві.

Серед важливих завдань, що їх залишилося виконати Україні, В. Рибак назвав, зокрема, внесення змін до виборчого законодавства та прийняття закону про прокуратуру. «Ми розглядаємо Угоду про асоціацію з Європейським Союзом як ефективний інструмент важливих політичних й економічних змін, зміцнення демократичних інститутів і забезпечення верховенства права в Україні. Угода створить можливості для внутрішніх реформ, а також для повноцінного діалогу з Євросоюзом щодо технічної та експертної допомоги для забезпечення їх реалізації. Тому логічно, що в підписанні Угоди зацікавлені і Україна, і Євросоюз», – наголосив керівник парламенту.

В. Рибак також подякував керівництву Республіки Польща за активну підтримку євроінтеграції України, у тому числі й у внутрішніх дискусіях у межах Євросоюзу. «Переконали, що спільно ми зможемо зблизити позиції України і ЄС», – сказав він (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2013. – 4.11).

Тісна взаємодія парламентів України й Польщі є важливою складовою усього комплексу євроінтеграційних процесів. На цьому наголосив Голова Верховної Ради України В. Рибак, відкриваючи у понеділок, 4 листопада, VII засідання Міжпарламентської асамблеї України та Республіки Польща в Києві.

В. Рибак назвав чергове засідання Міжпарламентської асамблеї України та Республіки Польща «гарною нагодою спільно розглянути та вирішити проблеми, що очікують на нас у майбутньому».

Голова Верховної Ради підкреслив, що із часу заснування асамблеї українські та польські парламентарі розглянули багато питань у політичній, економічній, безпековій сферах, а також у міжлюдському спілкуванні. «Головною цінністю парламентських зустрічей завжди була відданість ідеї добросусідства між нашими незалежними державами і суверенними народами, – сказав він. – Останні майже 10 років співпраці з Польщею стали для нас синонімом співробітництва з Європейським Союзом. Після вступу Польщі в ЄС у 2004 р. її приклад перебудови суспільства на європейські стандарти та норми життя став зразком для України».

Керівник парламенту також назвав актуальною необхідність розбудови добросусідських відносин між нашими країнами, основою яких є взаємне прощення, повага та підтримка.

Голова Верховної Ради побажав Міжпарламентській асамблеї Україна – Польща «успіхів, порозуміння, об'єднання зусиль депутатів обох країн заради консолідації українського і польського суспільства, добра майбутнім поколінням українців і поляків» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://iportal.rada.gov.ua>)*). – 2013. – 4.11).

Досвід і здобутки Польщі є для України вкрай важливими й корисними. На цьому наголосив заступник Голови Верховної Ради України Р. Кошулинський, вітаючи у понеділок, 4 листопада, учасників VII засідання Міжпарламентської асамблеї України та Республіки Польща. При цьому він зазначив, що нинішньої осені виповнюється 10 років з дня першого засідання Українсько-польської парламентської асамблеї. «Напередодні саміту у Вільнюсі для України вкрай важливо побачити і почути наших стратегічних партнерів, представників польської сторони, аби відчути як плече допомоги, так і поради у тому поступі, який сьогодні робить наша країна», – сказав Р. Кошулинський.

Заступник керівника парламенту звернув увагу на ґрунтовність двостороннього співробітництва. «Спільні проекти довели і світові, і нашим народам, що ми можемо разом працювати, виконувати великі завдання і досягати мети», – наголосив Р. Кошулинський і нагадав про успішно реалізований проект проведення футбольного чемпіонату Євро-2012. Він підкреслив, що співпраця «не була б такою продуктивною і повною без транскордонного співробітництва» і висловився за необхідність поглиблення і розвитку проектів, які стосуються розвитку Карпатського регіону (**Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>)**. – 2013. – 4.11).

Комітет з питань екологічної політики, природокористування та ліквідації наслідків Чорнобильської катастрофи не підтримує проект закону про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення (щодо розширення повноважень органів внутрішніх справ у природоохоронній сфері).

На засіданні комітету зазначалося, що законопроектом (реєстр. № 3362) пропонується внести доповнення до абзацу 1 п. 1 ч. 1 ст. 255 Кодексу України про адміністративні правопорушення, які нададуть право працівникам органів

внутрішніх справ складати протоколи про адміністративні правопорушення в разі виявлення правопорушень у природоохоронній сфері.

Під час обговорення народні депутати наголосили, що в цілому законопроект покликаний посилити охорону навколишнього природного середовища, водночас було звернуто увагу на деякі проблемні його положення. Зокрема, можуть виникати застереження щодо встановлення та кваліфікації порушень у природоохоронній сфері посадовими особами органів внутрішніх справ, що, як правило, не мають необхідного досвіду природоохоронної роботи. Так, відповідно до п. 3.1 розд. 3 «Положення про громадських інспекторів з охорони довкілля», затвердженого наказом Міністерства екології та природних ресурсів, громадськими інспекторами можуть бути громадяни України, які мають досвід природоохоронної роботи та пройшли співбесіду в органах Держекоінспекції. Громадський інспектор повинен пройти навчання в органі Держекоінспекції, який видав посвідчення, з питань здійснення інспекційних перевірок, складання за їхніми результатами матеріалів (актів і протоколів про адміністративні правопорушення) та інструктаж з техніки безпеки. У цьому контексті, вважають народні депутати, виникає небезпека недостатньо кваліфікованого реагування на порушення в природоохоронній сфері та посадових зловживань.

До проекту закону було висловлено й інші зауваження (*Офіційний портал Верховної Ради України* (<http://iportal.rada.gov.ua>). – 2013. – 4.11).

Комітет з питань верховенства права та правосуддя не підтримує проект закону про внесення змін до Кримінального кодексу та Кримінального процесуального кодексу (щодо встановлення кримінальної відповідальності за порушення порядку голосування на пленарних засіданнях Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим і місцевих рад).

На засіданні комітету зазначалося, що законопроектом (реєстр. № 2012) пропонується внести зміни до Кримінального

кодексу (КК), відповідно до яких встановлюється кримінальна відповідальність за голосування народним депутатом України, депутатом Верховної Ради АРК, депутатом місцевої ради за іншого депутата відповідної ради, а також за передачу депутатом персональної картки для голосування іншій особі (ст. 351-1 і 351-2 КК – у редакції проекту). При цьому обов'язок здійснення досудового розслідування таких злочинів пропонується покласти на слідчі органи Державного бюро розслідувань (ч. 4 ст. 216 Кримінального процесуального кодексу – у редакції проекту).

Також у законопроекті передбачається доповнити ст. 9 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» новою ч. 3, у якій встановлюється припис щодо недопустимості обрання депутатом цих рад або сільським, селищним чи міським головою осіб, які були визнані винними у вчиненні злочинів за ст. 351-1 і 351-2 КК. Крім того, пропонується значно збільшити розміри кримінального покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю (ч. 1 ст. 55 КК – у редакції проекту).

Під час обговорення народні депутати висловили до проекту зауваження та звертали увагу на те, що Головне науково-експертне управління апарату Верховної Ради вважає, що законопроект за результатами розгляду в першому читанні доцільно відхилити. Зокрема, члени комітету погодилися з зауваженням, зазначеним у висновках Головного науково-експертного управління, щодо того, що запропоновані законопроектом діяння за своїми основними ознаками є нічим іншим, як перевищенням влади або службових повноважень, відповідальність за яке (за наявності необхідних ознак) уже передбачено чинною ст. 365 КК. Тому, вважають народні депутати, є недоцільними запропоновані зміни до ст. 216 Кримінального процесуального кодексу.

На думку парламентарів, пропозиція законопроекту щодо доповнення ст. 9 Закону України «Про вибори депутатів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, місцевих рад та сільських, селищних, міських голів» ч. 3 є також недоцільною, тому що

чинна ч. 2 ст. 9 указанного Закону вже містить положення, відповідно до яких депутатом, сільським, селищним, міським головою не може бути обраний громадянин України, який має судимість за вчинення умисного злочину, якщо ця судимість не погашена або не знята в установленому законом порядку.

Крім того, зазначалося на засіданні, пропозиція законопроекту щодо збільшення строків кримінального покарання у виді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю (з трьох до п'яти років, якщо воно застосовується як додаткове покарання – ч. 1 ст. 55 КК у редакції проекту) не має під собою належного обґрунтування. Такі зміни до загальної частини КК мають прийматися на основі результатів ґрунтовних кримінологічних і статистичних досліджень ефективності призначення та реалізації цього виду кримінального покарання в існуючих розмірах. Однак супровідні законопроект документи таких даних не містять (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>).* – 2013. – 4.11).

Комітет з питань промислової та інвестиційної політики вважає, що потребує доопрацювання проект закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо запобігання негативним явищам унаслідок діяльності, спрямованої на штучні зміни стану атмосфери та атмосферних явищ.

Законопроектом (реєстр. № 3041) пропонується заборонити діяльність, спрямовану на штучні зміни стану атмосфери та атмосферних явищ у господарських цілях. З цією метою адміністративну відповідальність за порушення порядку здійснення діяльності, спрямованої на штучні зміни стану атмосфери та атмосферних явищ, що передбачена ст. 78-1 Кодексу України про адміністративні правопорушення, передбачається замінити на кримінальну відповідальність, закріпивши відповідні приписи у ст. 241-1 Кримінального кодексу.

Під час обговорення члени комітету, загалом підтримуючи ідею проекту, зауважили, що окремі його положення містять

суперечності та не узгоджуються між собою і потребують істотного доопрацювання. Акцентувалася увага й на висновку Головного науково-експертного управління апарату Верховної Ради, яке вважає, що пропозиції, які містяться у ньому, не є достатньо аргументованими.

На думку експертів, «якщо є проблеми із здійсненням відповідної діяльності, то вирішувати їх слід у сфері правореалізації, зокрема, шляхом посилення контролю за додержанням процедури надання дозволів на діяльність, пов'язану із штучними змінами атмосфери та атмосферних явищ, та наслідками її здійснення. Потреба ж у запропонованих у проєкті змінах до ст. 16 Закону України «Про охорону атмосферного повітря» відсутня» (*Офіційний портал Верховної Ради України (<http://portal.rada.gov.ua>). – 2013. – 4.11*).

Законопроект о лечении экс-премьера без утверждения комитетом не может быть внесен в сессионный зал ВР раньше чем через месяц.

Заседание Комитета Верховной Рады по законодательному обеспечению правоохранительной деятельности, который должен был рассмотреть законопроект о возможности лечения Ю. Тимошенко за границей, не состоялся. Депутаты от Партии регионов не пришли на заседание.

Как передает корреспондент «ЛІГАБізнесІнформ», заседание парламентского комитета в 14:00 не началось. В 14:15 глава комитета, народный депутат А. Кожемякин, напомнил, что открыть заседание комитета он может только в том случае, если на нем будет присутствовать более половины членов. Из необходимых девяти на заседание пришло только семь. А. Кожемякин подчеркнул, что еще на прошлой неделе предупредил всех членов комитета о заседании, которое должно состояться 4 ноября в 14:00, и заявления о том, что депутаты не были надлежащим образом информированы, назвал инсинуациями. Тем не менее, по его словам, заседание комитета не может быть открыто. Так, на заседании комитета пришли авторы законопроектов о лечении заключенных за границей А. Яценюк, С. Мищенко и А. Лабунская.

Напомним, что законопроект вносится в сессионный зал после его рассмотрения комитетом. Без утверждения комитета законопроект может быть внесен в сессионный зал, только если комитет в течение месяца не рассматривает законопроект (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 4.11).

4 ноября представители ВО «Свобода» зарегистрировали в ВР проект закона о запрете коммунистической идеологии в Украине, сообщает официальный сайт Верховной Рады Украины, передает «Комсомольская правда». Авторами документа значатся депутаты А. Мохник и О. Тягнибок, однако самого текста законопроекта в открытом доступе еще нет.

Перед голосованием проект должны рассмотреть Комитет по вопросам государственного строительства и местного самоуправления, Комитет по вопросам правовой политики, Комитет по вопросам свободы слова и информации, Комитет по вопросам борьбы с организованной преступностью и коррупцией и некоторые другие (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 4.11).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович підписав Закон України № 644-VII «Про внесення змін до деяких законів України щодо скорочення кількості документів для отримання державної допомоги при народженні дитини» (Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 1.11).

До 200-річчя великого поета, художника, мислителя Т. Шевченка буде завершено видання 12-томного повного зібрання його творів. Про це повідомив Президент України В. Янукович на засіданні Громадської гуманітарної ради.

«Хочу наголосити на таких дуже важливих питаннях, на які треба звернути увагу. Перше – це видання повного зібрання творів Т. Шевченка у 12-ти томах, енциклопедії Т. Шевченка, реалізації державної цільової програми “Шевченківський дім”», – сказав В. Янукович.

У свою чергу міністр культури Л. Новохатько поінформував, що протягом цього року підготовлено до друку 8–12 томи. У рамках підготовки до свята здійснюється оцифрування фільмів про Т. Шевченка, у тому числі найстаріший фільм 1926 р., зазначив Л. Новохатько. За його словами, у театрах готуються нові постановки із шевченківської тематики (*Офіційне інтернет-представництво Президента України* (www.president.gov.ua). – 2013. – 31.10).

Президент України В. Янукович вважає за необхідне забезпечити належне зберігання рукописів українського поета, художника, мислителя Т. Шевченка.

За його словами, якісної підготовки потребує ряд важливих заходів до 200-річного ювілею Кобзаря. Зокрема, це стосується проведення регіональних творчих звітів у Національному палаці мистецтв «Україна», Всеукраїнського шевченківського форуму «Свою Україну любіть», Шевченківського міжнародного літературного конгресу.

Крім того, підкреслив глава держави, підвищеної уваги потребує проведення ІХ Форуму наукової та творчої інтелігенції держав-учасниць СНД, присвяченого пам'яті й творчості Т. Шевченка, який відбудеться у жовтні 2014 р. «Необхідно прискорити створення єдиної інтернет-мережі інформаційних ресурсів, якою займаються і Національний музей Т. Шевченка, і Мала академія наук, що працює над створенням науково-освітнього порталу “Тарас Григорович Шевченко”», – наголосив Президент.

Також він звернув увагу на активну роль у цьому процесі обласних державних адміністрацій, які розмістили на своїх офіційних інтернет-порталах окремі сторінки, присвячені висвітленню робіт з підготовки та відзначення ювілею поета

(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 31.10).

Президент України В. Янукович вважає за необхідне пришвидшити роботу з підготовки до 200-річного ювілею Т. Шевченка, зокрема на міжнародному рівні. «З точки зору вшанування постаті Т. Шевченка за кордоном Міністерству закордонних справ, Міністерству культури слід пришвидшити підписання відповідних спільних планів заходів щодо відзначення міжнародною спільнотою 200-річчя від дня народження Т. Шевченка», – сказав глава держави на засіданні Громадської гуманітарної ради. Президент також поцікавився, на якій стадії роботи з виготовлення пам'ятника Кобзареві для його урочистого відкриття в столиці Казахстану Астані.

«Переконаний, що нашому міжнародному відомству слід вжити заходи для приведення у належний стан пам'яток, пов'язаних з ім'ям Т. Шевченка, в інших державах світу. Зокрема, маю на увазі Росію, Литву, Узбекистан тощо», – підкреслив В. Янукович. На переконання глави держави, у цій роботі Міністерство закордонних справ могли б підтримати народні депутати. «Передусім маю на увазі міжпарламентські зв'язки з країнами, з якими ще не підписані відповідні плани підготовки до спільного відзначення ювілею», – зазначив Президент **(Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2013. – 31.10).**

Президент України В. Янукович постійно приділяє увагу розширенню повноважень місцевих органів влади, посиленню їхньої економічної самостійності, створенню умов для зміцнення фінансової бази функціонування місцевого самоврядування. Про це заявила перший заступник глави Адміністрації Президента І. Акімова, коментуючи доручення глави держави щодо забезпечення збалансованості соціально-економічного розвитку регіонів.

За її словами, першим кроком у цьому напрямі стало прийняття у 2010 р. нової редакції Бюджетного кодексу України,

яким на місцевий рівень передано частину доходів, що раніше зараховувалися до Державного бюджету, розширено джерела формування та обсяг доходів місцевих бюджетів, що спрямовуються на виконання власних повноважень, до бюджету розвитку.

«Помітному укріпленню місцевих фінансів сприяло розширення сфери застосування та реформування спрощеної системи оподаткування суб'єктів малого бізнесу, завдяки чому надходження єдиного податку до місцевих бюджетів у 2012 р. зросли порівняно з 2011 р. у 2,4 раза, а за дев'ять місяців поточного року до відповідного періоду минулого року – на 45 %», – сказала вона.

І. Акімова зазначила, що послідовне втілення відповідної політики знайшло відображення у створенні з 2012 р. в складі Державного бюджету Фонду регіонального розвитку, у якому концентруються ресурси для реалізації інвестиційних програм і проектів у регіонах.

Вона також зазначила, що згідно з документом глава держави доручив Кабінету Міністрів проаналізувати практику реєстрації суб'єктів господарювання як платників податків не за фактичним місцем ведення їхньої господарської діяльності та її наслідки для місцевих бюджетів. За результатами цього аналізу уряд має розробити пропозиції щодо створення максимально сприятливої ситуації для місцевих бюджетів тих територій, де суб'єкти господарювання ведуть свою діяльність. «На переконання Президента, заходи, які будуть вжиті урядом для виконання поставлених завдань, дадуть змогу посилити фінансову спроможність територіальних громад у регіонах і сприятимуть більш справедливому розподілу ресурсів», – резюмувала перший заступник глави АПУ (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua)*). – 2013. – 4.11).

6 листопада кияни відзначатимуть 70-річчя з Дня визволення Києва від фашистів. У цьому зв'язку уряд прийняв рішення зробити неробочим днем для киян 6 листопада.

«Наступного тижня кияни, та й уся країна, готуються відзначити 70-річчя з Дня визволення Києва від фашистів.

Уряд пішов назустріч Київській адміністрації і ухвалив рішення про те, що для киян 6 листопада буде неробочим днем. Для всіх нас це велике свято і великий ювілей», – сказав Прем'єр-міністр М. Азаров, спілкуючись у «Фейсбуці».

Нагадаємо, уряд рекомендував перенести робочий день з 6 листопада на 9 листопада 2013 р. Відповідне розпорядження Кабінет Міністрів прийняв 30 жовтня 2013 р.

Варто зазначити, що це стосується працівників, яким встановлено п'ятиденний робочий тиждень з двома вихідними.

Водночас це рішення не стосується центральних органів державної влади, органів Пенсійного фонду, Укрпошти, Державної казначейської служби та банківських установ. При цьому зазначається, що спеціальний режим роботи банків та їхніх установ у зазначені дні визначає Національний банк України.

Крім того, Прем'єр-міністр М. Азаров повідомив у «Фейсбуці», що до 70-річчя з Дня визволення Києва від фашистів планується відкрити станцію метро на Теремки (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 4.11).

Прем'єр-міністр М. Азаров у «Фейсбуці» спростував чутки про нібито можливе підвищення цін на товари після підписання Угоди про асоціацію України з Європейським Союзом.

При цьому він пояснив, що ціни визначаються значною кількістю чинників, серед яких є і митні платежі. «Після підписання Угоди та набрання чинності положення про зону вільної торгівлі рівень мит на імпорту товарів з ЄС значно знизиться. А це означатиме, що і ціни повинні знизитися. Це що стосується товарів, які надходять з країн ЄС... Що ж стосується інших товарів, то вплив Угоди на ціни не буде таким прямим, буде опосередкованим. Але, тим не менше, там теж не повинно бути підвищення цін», – повідомив М. Азаров.

Прем'єр-міністр також укотре акцентував, що не треба протиставляти співпрацю України з Митним союзом і Євросоюзом. «Для нас і те, і те – виключно важливо. Для нас дуже важливо саме конструктивна співпраця і з тими, і з іншими», –

сказав він (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 4.11).*

Правительство утвердило процедуру получения разрешения на промышленное рыболовство в Украине и за ее пределами. Кабинет Министров на своем заседании принял Постановление «Об утверждении Порядка выдачи разрешения на специальное использование водных биоресурсов в рыбохозяйственных водных объектах (их частях) или отказе в его выдаче, его переоформления, выдачи дубликата и аннулирования». Этот документ регулирует получение разрешения на специальное использование водных биоресурсов для промышленного рыболовства.

В частности, в Постановлении утверждена процедура получения документов разрешительного характера для использования водных биоресурсов в рыбохозяйственных водных объектах, а также определены единые общегосударственные формы разрешения и справки. Кроме того, правительство приняло Постановление «Об утверждении Порядка выдачи разрешения на специальное использование водных биоресурсов за пределами юрисдикции Украины или отказа в его выдаче, его переоформления, выдачи дубликата и аннулирования». Документ регламентирует процедуру получения разрешения для рыболовства за пределами юрисдикции Украины.

Также в Постановлении утверждена форма разрешения, которая соответствует международным требованиям. В целом этот нормативно-правовой акт позволит усилить борьбу с незаконным неподотчетным и нерегулируемым рыболовством (*Електронні Вісти (http://elvisti.com). – 2013. – 31.10).*

4 листопада перший віце-прем'єр-міністр України С. Арбузов провів переговори із заступником держсекретаря США В. Нуланд. Предметом обговорення були актуальні питання українсько-американських відносин і процес європейської інтеграції України.

Американська сторона відзначила прогрес, якого досягла Україна в реалізації очікувань Євросоюзу на шляху до саміту Східного партнерства у Вільнюсі, і висловила сподівання, що у Вільнюсі, як і заплановано, буде підписано Угоду про асоціацію України з ЄС.

Сторони обговорили питання економічного й політичного співробітництва, у тому числі в контексті триваючого головування України в ОБСЄ (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 4.11).

1 листопада відбулася зустріч першого віце-прем'єр-міністра України С. Арбузова з послом Сполучених Штатів Америки в Україні Дж. Пайеттом.

Під час зустрічі сторони обговорили актуальні питання двостороннього співробітництва, підготовку України до саміту Східного партнерства у Вільнюсі, а також стан переговорного процесу з МВФ.

Дж. Пайетт заявив про підтримку заходів, які вживає уряд України на євроінтеграційному напрямі. Була обговорена політика реформ, спрямована на поліпшення економічного середовища та дерегуляцію бізнесу в Україні. Американська сторона позитивно оцінила стрімке підвищення рейтингу України в черговому рейтингу Світового банку Doing Business (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*). – 2013. – 1.11).

2 листопада 2013 р. в с. Гатному Києво-Святошинського району Київщини відбулися урочисті заходи з нагоди 70-ї річниці визволення столиці України й Київської області від німецько-фашистських загарбників.

На території меморіалу Загиблим воїнам с. Гатне відбулося перепоховання 55-ти бійців-червоноармійців, які віддали свої життя у боях за столицю України, та урочистий мітинг-реквієм на їхню честь. У церемонії взяли участь віце-прем'єр-міністр України Ю. Бойко, керівництво Київської обласної державної адміністрації та Київської обласної ради, народні

депутати України, представники посольств Російської Федерації та Республіки Таджикистан, ветерани, представники археологічно-пошукового загону «Дніпро – Україна», мешканці Києва та Київської області.

Віце-прем'єр-міністр Ю. Бойко привітав ветеранів, усіх мешканців Києва та Київщини зі знаменною подією та висловив глибоку вдячність ветеранам за їхній незабутній подвиг, побажав їм здоров'я та довгих років життя. Він також подякував пошуковцям з археологічно-пошукового загону «Дніпро – Україна» за їхню важливу роботу з пошуку й увіковічення пам'яті загиблих у роки Великої Вітчизняної війни воїнів-червоноармійців.

Відбулося також нагородження державними нагородами – орденами представників ветеранських організацій Київщини та почесними грамотами Верховної Ради України пошуковців із археологічно-пошукового загону «Дніпро – Україна» (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2013. – 2.11).*

Міністерство економічного розвитку і торгівлі ініціює створення Державної цільової науково-технічної програми розвитку літакобудування до 2020 року. Про це пише «Комерсант-Україна».

Як повідомляється, головною метою проекту концепції Державної цільової науково-технічної програми розвитку літакобудування до 2020 року є відновлення прибуткового повномасштабного серійного виробництва цивільних літаків і освоєння випуску вертольотів.

Загальний обсяг фінансування заходів Держпрограми, згідно з документом, оцінюється в 37 млрд грн, з них 15,9 млрд грн – з державного бюджету. Передбачена також корпоратизація підприємств галузі.

«Серед головних завдань галузі на 2014–2020 роки – розробка нових транспортних літаків Ан-140т, Ан-178, вертольотів МСБ-2, МСБ-6, безпілотних літальних апаратів цивільного призначення», – пише видання. Крім того, концепція передбачає модернізацію пасажирських літаків Ан-140,

Ан-148, Ан-158 і транспортних Ан-74, Ан-124, а також вертольотів Мі-2 і Мі-8.

Реалізація Держпрограми повинна забезпечити до 2020 р. виробництво продукції більше ніж на 100 млрд грн, збільшення обсягів експорту авіаційної техніки до 75,3 млрд грн, а також залучення інвестицій у розмірі 6,3 млрд грн. Крім того, у галузі необхідно зберегти 50 тис. робочих місць, а в майбутньому створити не менше 10 тис. нових.

За останні 10 років державне фінансування авіабудування становило менше 3 % від доходів авіаційної промисловості, тоді як, наприклад, у Росії щорічне виділення коштів з держбюджету становить 13 %, а в інших країнах – у середньому 15 %. Проте в Міністерстві фінансів вважають, що авіабудування повинно фінансуватися самостійно, і пропонують доопрацювати проект *(Економічна правда (www.epravda.com.ua). – 2013. – 4.11).*

Кабінетом Міністрів України прийнято рішення про внесення змін до Порядку надання пільгового проїзду студентам вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації та учням професійно-технічних навчальних закладів у міському й приміському пасажирському транспорті та міжміському автомобільному й залізничному транспорті територією України (постанова КМУ від 17.10.2013 № 784).

Зокрема, до п. 6 вищезгаданого Порядку внесено зміни такого змісту: «Студенти та учні мають право придбавати квитки за половину їх вартості для проїзду у загальних, плацкартних вагонах, вагонах другого та третього класу всіх категорій поїздів приміського та міжміського сполучення і всіх вагонах регіональних поїздів.

Пільговий проїзд студентам та учням оформляється в разі, коли статус студента (учня) підтверджується даними, що містяться у Єдиній державній електронній базі з питань освіти, створеній відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 р. № 752 “Про створення Єдиної

державної електронної бази з питань освіти”». Внесення таких уточнень має на меті приведення у відповідність нормативні акти до вимог чинного законодавства України, а також з метою запобігання ситуації, яка виникає у зв’язку з тим, що в обігу наявна велика кількість підроблених студентських квитків, а також квитків осіб, які втратили статус студента, але продовжують використовувати студентський квиток для отримання пільгового проїзду (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 4.11).

Міністерство економічного розвитку і торгівлі України наказом № 1277 від 29 жовтня затвердило Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України. Методичні рекомендації були розроблені міністерством спільно з Науково-дослідним економічним інститутом Мінекономрозвитку з метою визначення рівня економічної безпеки України як однієї з основних складових національної безпеки держави і визначають перелік основних індикаторів стану економічної безпеки країни, їхні порогові значення.

«Мінекономрозвитку приділяє значну увагу проблемі вдосконалення методичних підходів до оцінки рівня та моніторингу загроз економічному розвитку України в умовах динамічності економічних процесів. Результати моніторингу стануть основою для прийняття рішень щодо своєчасного реагування на сучасні виклики та загрози», – зазначив міністр економічного розвитку і торгівлі України І. Прасолов.

Методичні рекомендації можуть використовуватися державними органами виконавчої влади, науковими установами і громадянами як для здійснення кількісної оцінки рівня економічної безпеки України, так і для визначення потенційних загроз у розвитку національної економіки (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*. – 2013. – 4.11).

Міністр енергетики та вугільної промисловості України Е. Ставицький у рамках участі в 44-му засіданні Електро-

енергетичної ради СНД у Москві зустрівся з міністром енергетики РФ О. Новаком.

Під час зустрічі сторони обговорили питання співробітництва в енергетичній галузі. Зокрема, ішлося про реалізацію спільних проєктів, таких як побудова енергоблоків № 3 та № 4 Хмельницької АЕС. Сторони домовилися найближчим часом вирішити всі необхідні питання для подальшої реалізації двосторонніх домовленостей в енергетичному напрямі (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua)*. – 2013. – 1.11).

Технически туркменский газ в обход «Газпрома» Украина может качать уже в 2015 г. Об этом журналистам сообщил заместитель министра иностранных дел Украины В. Майко во время украинско-туркменского бизнес-форума в Торгово-промышленной палате Украины.

«Как вы знаете, до конца 2005 г. Украина напрямую импортировала туркменский газ, но через непрофессиональные и неправильные действия отдельных чиновников мы эти возможности потеряли, к сожалению. Сегодня речь идет о том, чтобы восстановить эти возможности. К сожалению, традиционным маршрутом по линии Средняя Азия – центр – через территорию России это является очень тяжелой на сегодня задачей, поэтому мы прорабатываем альтернативные варианты. Один из них – это транскаспийский газопровод, который позволит по Каспию проводить туркменский газ на территорию Азербайджана, без “Газпрома”, напрямую, в котором партнерами у нас будут Туркменистан, Азербайджан, Турция, Грузия, ну и мы как получатели, или возможно транзитеры каких-то объемов газа далее в Европу», – рассказал В. Майко.

На вопрос, когда реально начать транспортировку газа из Туркменистана, он ответил: «Здесь нужно еще завершить политические договоренности. Коммерческая часть – это проще, надо политические договоренности завершить... Технически это может быть в 2015 г., но перед тем, как переходить к технической части, надо решить некоторые политические вопросы, потому что очень много стран являются

учасниками цього процесу» (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 4.11).

ПОЛІТИКА

ЦВК завершить прийом заяв від політичних партій про реєстрацію кандидатів у нардепи, а також заяв про реєстрацію самовисуванців 14 листопада. Про це на засіданні комісії заявив її голова М. Охендовський, передає кореспондент УНН.

Він нагадав, що 4 листопада останній день, коли політичні партії можуть проводити з'їзди та висувати кандидатів у нардепи. «Прийом заяв політичних партій про реєстрацію кандидатів, а також заяв громадян про самовисування триватиме до 24:00 14 листопада», – сказав він. Голова ЦВК додав, що відповідно до Закону України «Про вибори» після зазначеної дати комісія не прийматиме документи.

Він також нагадав, що ЦВК завершить реєстрацію кандидатів 19 листопада (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 4.11).

Міністерство зборів та доходів України почало судовий процес у США і Швейцарії щодо захисту інтересів держави стосовно розтрата 200 млн дол. колишніми прем'єр-міністрами України Ю. Тимошенко та П. Лазаренком, передає УНН з посиланням на юридичну фірму Lawrence Graham.

«Міністерство доручило Міжнародній юридичній фірмі Lawrence Graham виступати як ведучому консультанту в координації очікуваних претензій у ряді країн по всьому світу і прийняти всі заходи, необхідні для найкращого захисту інтересів держави Україна», – ідеться у повідомленні компанії.

Також у заяві наголошується, що «незаконні дії осіб, яких звинувачують у розтраті коштів у минулому, уже були предметом кримінального розслідування або розгляду в США,

Швейцарії та Україні» (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 4.11).

В связи с вновь открывшимися обстоятельствами, свидетельствующими о наличии у бывшего премьер-министра Ю. Тимошенко значительных сумм денег сомнительного происхождения за рубежом, выпускать ее сейчас из Украины нецелесообразно. На этом акцентировал внимание народный депутат, член парламентской фракции Партии регионов В. Олійник, передает пресс-служба Партии регионов.

«Если мы ее сейчас выпустим под любым предлогом, это будет означать, что этих денег бюджет никогда не увидит. Сегодня, как вы знаете, в США и Швейцарии было инициировано два судебных дела по возврату средств Ю. Тимошенко. Общая сумма найденных денег составляет минимум 0,5 млрд дол. США. Часть из них – это общие деньги с П. Лазаренко, которые арестованы и находятся на счетах в США. Часть – в швейцарском банке на счету Ю. Тимошенко. Кроме того, Украина рассчитывает отсудить средства от продажи калифорнийской виллы П. Лазаренко, приобретенной за коррупционные поступления бывшего премьера, – отметил народный депутат. – Ю. Тимошенко имеет долги и в России. По делу ЕЭСУ существует долг по госгарантиям в более 400 млн дол. И с нашей стороны было бы очень странно отпустить Ю. Тимошенко к ее незаконно приобретенному и скрытому за рубежом состоянию. Сейчас страна не в таком финансовом положении, что может себе позволить прекратить борьбу за коррупционно приобретенные деньги Ю. Тимошенко и П. Лазаренко. Люди нас не поймут, если мы ее отпустим к ее средствам. Тогда мы точно не увидим ни ее, ни ее средств, как никогда не увидим в Украине П. Лазаренко» (*Finance.ua* (<http://news.finance.ua>). – 2013. – 4.11).

Новые обстоятельства в деле экс-премьера Ю. Тимошенко относительно ее причастности как основного фигуранта

к финансовым махинациям П. Лазаренко могут заставить ЕС пересмотреть обязательное требование ее освобождения для подписания Соглашения об ассоциации. Такое мнение озвучил политолог, директор Института украинской политики К. Бондаренко.

«Прежде всего нужно дождаться официального подтверждения этой информации. Но в случае, если оно будет подтверждено, я думаю, что вопрос об отправке Ю. Тимошенко за границу или ее освобождении вряд ли будет стоять. Поэтому я думаю, что требование ЕС по Ю. Тимошенко может, по крайней мере, стать объектом пересмотра», – сказал политолог.

По убеждению К. Бондаренко, в этой ситуации Запад отнесется с пониманием к решению Украины, поскольку «не желает быть соучастником в таком судебном деле». «Дело достаточно серьезное и, соответственно, я думаю, что в такой ситуации даже миссия Кокса – Квасьневского должна учесть новые обстоятельства», – добавил эксперт.

Таким образом, К. Бондаренко констатировал, что Европейскому Союзу придется определяться по-новому в вопросе Ю. Тимошенко. «После того как появилась информация о деньгах Ю. Тимошенко в Брюсселе и она подтверждается не украинским, а международными компаниями, то будет ли в этой ситуации европейская сторона настаивать на условии освобождения Ю. Тимошенко для подписания Соглашения об ассоциации?!» – резюмировал политолог (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 4.11).

Новый иск Министерства доходов и сборов Украины о возврате средств экс-премьер-министров Украины Ю. Тимошенко и П. Лазаренко безоснователен и не имеет юридической перспективы. Об этом на брифинге заявил защитник Ю. Тимошенко С. Власенко.

«Ведь в силе решение американского суда еще 7 мая 2004 г., которое никто не оспорил. Суд поставил в этом точку... Судом установлена полная голословность причастности ЕЭСУ и причастных компаний к коррупционным схемам».

С. Власенко добавил, что действия Президента В. Януковича и Партии регионов в парламенте направлены на манипуляцию и срыв подписания Соглашения об ассоциации. Об этом сообщает «РБК-Украина» (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 4.11).

Если украинские власти примут решение о лечении Ю. Тимошенко в Германии, то правительство А. Меркель не согласится на передачу узницы под охраной украинских тюремных надзирателей.

Немецкий политолог, бывший глава киевского бюро Фонда им. Ф. Эберта В. Шнайдер-Детерс, в своей статье написал, что, предлагая лечение Ю. Тимошенко, в Берлине исходили из того, что она прибудет на лечение свободным человеком, передает ZN.UA.

«И после выздоровления Ю. Тимошенко Германия наверняка не выдаст ее Украине для отбывания оставшегося срока заключения, как это предусмотрено обнародованным 18 октября текстом законопроекта об изменениях в Уголовном и Уголовном процессуальном кодексах, разрешающих выезд тяжелобольных заключенных для стационарного медицинского лечения без отмены приговора суда», – отметил немецкий политолог.

Кроме того, немецкое правительство не может дать письменные гарантии того, что Ю. Тимошенко не будет заниматься политической деятельностью в Германии. «Если же украинский парламент примет такой закон, руководствуясь лозунгом “лечение не означает помилование”, то можно с уверенностью утверждать, что он не будет воспринят Европейским Союзом как решение “проблемы Ю. Тимошенко”», – пишет В. Шнайдер-Детерс.

Немецкий политолог отметил, если по «решению» экс-премьер после лечения будет вынуждена вернуться в тюрьму, то это может вынудить ее обратиться с просьбой о предоставлении политического убежища, которое она наверняка сможет получить в любой европейской стране – с негативными

последствиями для Украины (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 3.11).

Законопроект внефракционного депутата А. Лабунской, предусматривающий возможность лечения за границей осужденного, который в течение года не смог выздороветь в лечебном учреждении Украины, имеет существенные недостатки. Такое мнение высказал политолог, глава правления Института украинской политики К. Бондаренко, передает «РБК-Украина».

«Законопроект имеет очевидные недостатки. Например, в нем отсутствует разграничение по видам преступления осужденных, которые могут быть отправлены на лечение за границу. Надеюсь, что эти недоработки будут исправлены уже на уровне комитета. Хотя не уверен, что этот проект закона будет поддержан парламентом», – считает эксперт.

Политолог уточняет, что на сегодняшний день в Европе существует подобная практика, когда осужденные могут лечиться за границей. Однако в таких странах, по его словам, идет речь о прерывании отбывания наказания на время лечения, а не освобождении от наказания по причине болезни осужденного. Напомним, что именно об этом идет речь в законопроекте А. Лабунской. «Скажем, законодательство Дании, Эстонии, Норвегии, Болгарии предусматривает возможность прерваться на лечение. Там не сказано, что лечение должно проводиться именно в их стране. Но поскольку речь идет о странах ЕС или странах с открытыми границами с Евросоюзом, то такой переезд довольно условный», – добавил он.

К. Бондаренко констатирует, что со всех находящихся на рассмотрении парламента законопроектах по этому вопросу наиболее реалистичным является законопроект нефракционного депутата С. Мищенко.

Напомним, что законопроект, внесенный внефракционным депутатом А. Лабунской (рег. № 3461), предполагает, что, если в течение 365 дней лечение заключенного не дало результата, по решению судьи такое лицо может быть направлено на лечение за рубеж.

Также данный законопроект предполагает, что, в случае принятия судом позитивного решения о направлении заключенного на лечение за рубеж, суд обязан принять решение об освобождении такого заключенного от отбытия наказания в связи с болезнью (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 1.11).

Екс-премьер Ю. Тимошенко призывает парламентскую оппозицию немедленно и без внесения поправок проголосовать за законопроект о лечении заключенных А. Лабунской.

«Прошу депутатов парламентской оппозиции без каких-либо улучшений и поправок, без каких-либо дискуссий и споров, безотлагательно реализовать предложения Кокса – Квасневского и немедленно в целом проголосовать в Верховной Раде за законопроект А. Лабунской, одновременно отложив тот законопроект оппозиции, который предусматривает мою политическую реабилитацию, освобождение и возвращение гражданских прав», – говорится в заявлении экс-премьера, которое обнародовал ее защитник возле ЦКБ № 5 в Харькове.

Вместе с тем Ю. Тимошенко отметила, что соответствующий законопроект, предложенный оппозицией, предусматривает наиболее полное выполнение требований и критериев Евросоюза. «Но сейчас нам всем необходимо действовать ради европейского будущего самым быстрым и реалистичным путем, невзирая на личные интересы и амбиции», – подчеркнула экс-премьер (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 1.11).

Партія «Батьківщина» наполягатиме на розгляді законопроекту А. Лабунської щодо лікування засуджених за кордоном без висновків комітету за процедурою ad hoc. Про це говориться у розповсюдженій заяві політсили.

«Для участі в засіданні профільного комітету з'явилися депутати від опозиційних фракцій і позафракційні депутати, однак засідання було свідомо проігноровано представниками Партії регіонів, у зв'язку з чим для роботи комітету не вистачило кворуму», – зазначається у заяві.

У «Батьківщині» нагадали, що порядок денний роботи комітету передбачав, зокрема, розгляд законопроекту № 3461 народного депутата А. Лабунської, позитивно оціненого європейською місією. «Розгляд цього законопроекту комітетом Верховної Ради з подальшим ухваленням його у сесійній залі вмикає зелене світло на шляху України до підписання Угоди з ЄС про асоціацію на саміті у Вільнюсі, – нагадали в політсилі. – Проте, діючи за вказівкою Адміністрації Президента, провладні депутати намагаються заблокувати компромісну законодавчу ініціативу, поставивши під питання європейську перспективу 46-мільйонного українського народу».

«Будь-які пояснення парламентських вождів Партії регіонів щодо неможливості їхніх депутатів взяти участь у засіданні – брехня і лицемірство, породжені страхом В. Януковича перед звільненням з в'язниці Ю. Тимошенко, – вважають у «Батьківщині». – Зважаючи на “розстрільні” порядки в команді Президента, йому достатньо одного кивка для того, щоб депутати-“регіонали” не тільки підтримали законопроект А. Лабунської на комітеті, але й забезпечили його успішне проходження у парламенті. Саме тому ми звертаємося особисто до В. Януковича з вимогою припинити ігри в наперстки з українським народом і ЄС. На Президентові особисто лежить вся відповідальність за виконання ключових вимог ЄС на шляху до підписання угоди». «Батьківщина» наполягає на тому, що «законопроект може бути розглянутий і без висновків профільного комітету за процедурою ad hoc, яка передбачена Регламентом Верховної Ради» (*Українська правда (www.pravda.com.ua)*. – 2013. – 4.11).

УДАР підтримає будь-який варіант вирішення проблеми Ю. Тимошенко, який буде прийнятний для ЄС і дасть змогу Україні не втратити шанс на підписання Угоди про асоціацію. Про це заявив лідер УДАРу В. Кличко на Одещині.

«Сьогодні, як ніколи, Україна близька до провалу своїх євроінтеграційних прагнень. Усі попереджувальні дзвіночки вже пролунали. Якщо влада готується не до зриву підписання,

а хоче, щоб воно відбулося, треба терміново ухвалювати рішення щодо Ю. Тимошенко, – підкреслив В. Кличко. – Спочатку В. Янукович переклав відповідальність за вирішення цієї проблеми на Верховну Раду, а тепер влада не хоче ухвалення рішень щодо Ю. Тимошенко і в парламенті».

Він нагадав, що УДАР ініціює проведення двох сесійних тижнів поспіль, щоб парламент зміг доопрацювати та ухвалити законопроекти, необхідні для підписання Угоди про асоціацію з ЄС (*Сайт партії УДАР (<http://klichko.org/ua>)*. – 2013. – 1.11).

Вместо Соглашения об ассоциации с ЕС в Вильнюсе может быть подписана Резолюция о перспективах европейского сотрудничества. Такое мнение в ходе пресс-конференции в «Обозревателе» высказал руководитель соцслужбы «Украинский барометр», политолог В. Небоженко.

«Европа не подпишет договора с Украиной в Вильнюсе в полном объеме в случае, если вопрос Ю. Тимошенко не будет решен до торжественного дня подписания евроинтеграционных документов. В таком случае Европа пойдет по армянскому пути», – сказал он.

В этом контексте политолог рассказал о том, что Армения «неожиданно отказалась подписывать Соглашение об ассоциации с Евросоюзом». «Евросоюз был в шоке 24 часа, а потом придумал Армении такой путь: с ней подписывают так называемую “Резолюцию о перспективах европейского сотрудничества”». Таким образом, В. Небоженко допускает, что «мы станем в очередь и вслед за Арменией подпишем Резолюцию – декларацию о намерениях, вместо Соглашения об ассоциации. Дальше же начнется реализация “плана В” России и “плана В” Евросоюза – Евросоюз будет давить, Россия будет давить и каждый будет добиваться своего».

По словам В. Небоженко, для Европы вопрос освобождения экс-премьера принципиален не потому, что «они жалеют маленькую худенькую женщину», а потому, что «европейское правовое пространство не предполагает сотрудничества с

авторитарными режимами». «Экономически – да, в военном отношении – прекрасно, но не в международных открытых отношениях», – рассказал эксперт (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 4.11).

Крымские татары до саммита в Вильнюсе, на котором планируется подписание Соглашения об ассоциации Украина – ЕС, сознательно не обостряют постановку требований к власти, заявил председатель меджлиса крымскотатарского народа Р. Чубаров.

«Сегодня очень много рисков на пути к саммиту в Вильнюсе. И мы исходим из того, что ответственные политики должны сделать все, чтобы исключить возникновение ситуаций, которые поставят под сомнение подписание договора. Мы, крымские татары, сегодня осознанно не обостряем постановку требований к власти, не рефлекслируем на моменты, которые выглядят провокационно и в другой ситуации получили бы резкие ответные шаги со стороны меджлиса», – сказал он в интервью еженедельнику «Зеркало недели. Украина».

«Если соглашение не будет подписано сейчас, если Украина остановит движение в Европу, тогда проблематичными будут все блоки вопросов, о которых мы говорим. Решать которые, в том числе, призван и Международный форум крымскотатарского народа, проведение которого уже поддержали все страны-члены ЕС, но пока молчит правительство Украины, – отметил Р. Чубаров. – Разумеется, в таком случае никто не должен тешить себя иллюзиями, что крымские татары откажутся от борьбы за восстановление своих прав – мы и далее будем использовать весь арсенал ненасильственных форм борьбы, опираясь, прежде всего, на свой народ и крымскотатарскую диаспору за рубежом».

Как сообщалось, 27 октября новым председателем меджлиса крымскотатарского народа был избран Р. Чубаров, ранее занимавший должность первого заместителя главы меджлиса (*Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2013. – 4.11).

Міністерство регіонального розвитку та Світовий банк обговорили підготовчі заходи проекту «Підвищення енергоефективності в секторі централізованого теплопостачання України». Про це повідомила прес-служба Міністерства регіонального розвитку з посиланням на першого заступника міністра відомства Г. Семчука.

За інформацією прес-служби, фінансування підготовчих заходів здійснюється за рахунок коштів гранту Фонду чистих технологій. Загальна вартість майбутнього проекту становитиме близько 350 млн дол., а термін його реалізації – шість років. Початок реалізації проекту заплановано на друге півріччя 2014 р. Представники Світового банку схвалили якість роботи Мінрегіону й консультантів, які впроваджують грант Фонду чистих технологій і центральної групи керування проектом «Розвиток міської інфраструктури». Вони також залишилися задоволені співпрацею з комунальними підприємствами – майбутніми учасниками проекту та зазначили, що його підготовка здійснюється відповідно до узгодженого сторонами графіка.

Г. Семчук повідомив, що на сьогодні вже підготовлені попередні проекти техніко-економічних обґрунтувань для шести комунальних підприємств з Вінниці, Івано-Франківська, Кам'янець-Подільського, Миколаєва, Харкова, Херсона. На черзі підготовка ТЕО для підприємств Дніпропетровська, Кіровограда, Чернігова та Донецька.

Як повідомлялося, міністр регіонального розвитку Г. Темник заявляв, що в Мінрегіоні ведеться робота з упровадження нових інвестиційних проектів у житлово-комунальному господарстві, серед яких «Розвиток міської інфраструктури-2» і «Проект підвищення енергоефективності в секторі централізованого теплопостачання України» (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 4.11).

В Україні возросли доходи госбюджета. Доходи державного бюджету України в январе – октябрі 2013 г.,

по оперативным данным Госказначейства, составили 278,6 млрд грн, что на 4,2 млрд грн, или 1,9 % больше показателя за аналогичный период 2012 г. в 273,4 млрд грн, сообщается на сайте Государственной казначейской службы Украины.

Согласно сообщению, доходы Общего фонда госбюджета за январь – октябрь 2013 г. составили 241,4 млрд грн, что на 10,8 млрд грн, или 4,7 % больше показателя за аналогичный период прошлого года. В то же время доходы Специального фонда госбюджета за январь – октябрь текущего года составили 37,2 млрд грн, что на 5,6 млрд грн, или 13,1 % меньше показателя за аналогичный период прошлого года (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 4.11).

Поставки реверсного газа из Европы с ноября сократились более чем в два раза. По данным оператора венгерской газотранспортной системы FGSZ, суточный экспорт в Украину 1 и 2 ноября составил 3,4 и 3,6 млн куб. м газа, при том что в конце октября суточный импорт достигал 8,6 млн куб. м газа. Заявки на 3 и 4 ноября также более чем в два раза ниже октябрьских поставок – 3,9 и 2,9 млн куб. м в сутки соответственно.

Поставки реверсного газа через Польшу с ноября также уменьшились и составляют 1,4 млн куб. м в сутки, тогда как в последних числах октября суточный поток колебался от 3,3 до 4,1 млн куб. м.

Напомним, что Украина почти весь октябрь не качала газ из Польши из-за слишком высокой цены. По словам зампреда правления «Нефтегаза Украины» В. Чупруна, обязательное условие для организации реверсных поставок заключается в том, что топливо должно стоить меньше, чем газпромовский газ. В октябре это условие выполнено не было.

За 10 месяцев с начала года реверсные поставки газа из Европы составили 1,7 млрд куб. м, из которых через Польшу поступило 822,9 млн куб. м, а через Венгрию – 902 млн (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 4.11).

У вересні середньомісячна заробітна плата в Україні зросла до 3 тис. 227 грн, повідомляє УНН з посиланням на прес-службу Держстату.

Згідно з повідомленням, у січні – вересні поточного року середньомісячна заробітна плата зросла до 3 тис. 227 грн. При цьому у 2012 р. середня заробітна плата становила 3 тис. 26 грн.

Додамо, що номінальна заробітна плата у вересні порівняно з показником 2012 р. зросла на 8,5 %, а реальна заробітна плата – на 9,1 %.

Як повідомлялося, протягом січня – липня 2013 р. середньомісячна номінальна заробітна плата штатного працівника становила 3215 грн і збільшилася порівняно з відповідним періодом 2012 р. на 8,9 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 4.11).

У січні – вересні поточного року на українських шахтах було видобуто понад 61,5 млн т вугілля. Про це йдеться в інформаційно-аналітичному звіті Міненерговугілля, повідомляє УНН.

Згідно з повідомленням відомства, за зазначений період на українських шахтах було видобуто 61 млн 506,5 тис. т вугілля, що на 5 млн 791 тис. т, або на 10,4 % перевищує плановий показник. Зокрема, енергетичного вугілля було видобуто 43 млн 970 тис. т, що на 2,5 % перевищує плановий показник і більше за запланований обсяг видобутку на 1 млн 56,8 тис. т.

Коксівного вугілля за дев'ять місяців було видобуто 17 млн 536,5 тис. т, що більше запланованого обсягу на 4734,2 тис. т, або на 37,0 % (*Українські Національні Новини* (<http://www.unn.com.ua>). – 2013. – 4.11).

Поступлення в державний і місцеві бюджети від продажу землі державної і комунальної власності в январе – сентябре 2013 г. составили 355,2 млн грн, в том числе в госбюджет – 13,3 млн грн.

Согласно пресс-релизу Государственного агентства по земельным ресурсам (Госземагентство), в целом за девять месяцев продано 1,111 тыс. участков общей площадью 382,44 га стоимостью 195,3 млн грн, в том числе 71 участок госсобственности (38,67 га на 82,3 млн грн) и 1,04 тыс. участков коммунальной собственности (343,77 га за 187,1 млн грн).

Кроме того, на торгах за девять месяцев продано 44 участка государственной и коммунальной собственности общей площадью 9,18 га и стоимостью 7,9 млн грн, прав аренды на 49 участков (142,87 га) с размером годовой арендной платы в 1,3 млн грн и прав суперфиция на 10 участков (0,63га) с размером арендной платы 132,6 тыс. грн.

Как сообщалось в начале декабря 2012 г. со ссылкой на данные Госземагентства, в целом поступления в бюджеты разных уровней от продажи земли с начала 2012 г. с учетом предыдущих поступлений составили 1,2 млрд грн (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 4.11).

Национальный банк Украины сохраняет неизменным порядок проведения валютнообменных операций. Об этом сообщили в пресс-службе НБУ.

«В последнее время в СМИ появилась не совсем корректная информация относительно процедуры проведения валютнообменных операций, а именно, что НБУ разрешил осуществлять валютнообменные операции без документов, удостоверяющих личность. На самом деле, порядок проведения валютнообменных операций остался неизменным», – указывается в ответе НБУ.

По данным НБУ, как и ранее, для проведения наличных валютнообменных операций в Украине необходимо предъявить документы, удостоверяющие личность: копии этих документов должны храниться вместе с квитанцией об осуществлении операции в документах дня банка.

В Нацбанке также напомнили, что еще с сентября 2011 г. банкам разрешено предоставлять услугу по покупке через банковские автоматы самообслуживания наличной инвалюты

у физических лиц: физлицо с помощью банковского автомата самообслуживания осуществляет продажу наличной инвалюты и получает наличные гривны, но при проведении такой операции текущие счета этого лица не задействованы (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 1.11).

За місяць до календарного початку зими залізничники завершили підготовку до холода. Об этом сообщает пресс-центр «Укрзалізниці» (УЗ).

Прежде всего в УЗ позаботились о комфортных перевозках пассажиров. Косметическим, деповским и капитальным ремонтами железнодорожники обновили 4020 пассажирских вагонов. В каждом были проверены и настроены системы жизнеобеспечения, в первую очередь отопительные. Из общего количества подготовленных вагонов 80 % оборудованы электрическим отоплением. Для обогрева в остальных вагонах подготовлен необходимый запас угля. А запас одеял для пассажиров поездов дальнего следования даже превышает прогнозируемую потребность.

В целом, затраты на подготовку пассажирских вагонов к зиме обошлись железнодорожникам в 93 млн грн.

Готовы встретить холода также железнодорожные станции и вокзалы. В сооружениях на магистралях были отремонтированы более 45 тыс. кв. м кровли, утеплены почти 7700 окон и дверей. Уже подают тепло 2165 котельных, из которых 56 согревают здания местных общин и администраций.

К зимним перевозкам работники путевого хозяйства подготовили более 2 тыс. км путей и 52,5 тыс. комплектов стрелочных переводов. Около 14 тыс. из них оборудовали пневмообдувкой, а более 22 тыс. – электрообогревом. Полностью подготовлена к работе в условиях холодных температур снегоочистительная и снегоуборочная техника для расчистки перронов вокзалов и станций. Для этих целей поставили на ход 124 снегоочистительных и 105 снегоуборочных машин (*Левый берег* (<http://lb.ua>). – 2013. – 4.11).

Державна продовольчо-зернова корпорація України поставила уже близько 900 тис. т зерна в рамках виконання кредитного договору з Експортно-імпортним банком Китаю. Про це йдеться у відповіді корпорації на запит «Економічної правди».

«Ще понад 100 тис. т у процесі навантаження та перевалки в портових терміналах України й буде експортовано упродовж декількох наступних днів», – зазначається у відповіді. За інформацією прес-служби державного зернотрейдера, до кінця 2013 календарного року ПАТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» планує поставити на експорт до 2 млн т зерна, зокрема пшеницю, кукурудзу, ячмінь і сою.

У відповіді зазначається, що станом на 29 жовтня 2013 р. в рамках згаданого кредитного договору держкорпорація контракувала й закупила на внутрішньому ринку 2,3 млн т зерна. У тому числі понад 1 млн т за форвардними контрактами і близько 1,3 млн т на умовах споту (*Економічна правда* (www.epravda.com.ua). – 2013. – 4.11).

ЕКОНОМІКА УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ КРИЗОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Дефіцит платіжного балансу України скоротився в 10,5 рази.

В серпні 2013 г. дефіцит платіжного балансу України скоротився по порівнянню з аналогічним періодом 2012 г. в 10,5 рази, а по порівнянню з серпнем поточного року – в 2,2 рази, до 105 млн долл. Об цьому відзначається в повідомленні Національного банку України.

Згідно повідомлення, профіцит платіжного балансу в серпні – вересні поточного року склав 1,546 млрд дол., тоді як за аналогічний період минулого року зафіксований дефіцит в розмірі 798 млн дол.

По даним НБУ, дефіцит поточного рахунку в серпні-2013 склав 2,012 млрд дол., що на 73,9 % більше, ніж в серпні-

бре-2012, и на 29,6 % превышает показатель августа текущего года. В целом, дефицит текущего счета в январе – сентябре 2013 г. возрос до 10,218 млрд дол., что на 7 % больше, чем за аналогичный период прошлого года.

Вместе с тем профицит счета операций с капиталом и финансового счета в сентябре достиг 1,907 млрд дол., что в 35,3 раза больше соответствующего прошлогоднего показателя и на 44,4 % превышает показатель августа-2013.

Общий профицит счета операций с капиталом и финансового счета в январе – сентябре текущего года превысил прошлогодний показатель на 34,4 %, достигнув 11,764 млрд дол. (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 3.11).

Международное рейтинговое агентство Fitch Ratings прогнозирует нулевой рост украинской экономики в 2013 г. и его ускорение до 2,2 % в 2014 г., сообщил директор группы по европейским странам с развивающейся экономикой Ч. Севиль. Номинальный ВВП составит 178,7 млрд дол.

По его словам, связываемый с 2014 г. определенный оптимизм, вызван, среди прочего, евроинтеграционными процессами.

Аналитик также сообщил, что Fitch ожидает девальвации гривни в 2014 г. до 8,5 грн за 1 дол. Инфляция в 2014 г. составит 5 %, негативное сальдо бюджета – 6,5 % от ВВП, валовый госдолг – 46,1 млрд дол., валовый внешний долг – 87,4 млрд дол., золотовалютные резервы снизятся до 12,9 млрд дол.

ВВП Украины падает пять кварталов подряд: если в III и IV кварталах 2012 г. спад составил 1,3 и 2,5 % соответственно, то в текущем году он ускорился с 1,1 % в I квартале до 1,3 % во II и 1,5 % – в III.

В целом, по итогам 2012 г., рост ВВП Украины замедлился до 0,2 с 5,2 % годом ранее. Госбюджет-2013 построен на прогнозе роста реального ВВП 3,4 % и номинального до 1576 млрд грн при инфляции 4,8 %, тогда как МВФ ухудшил оценку роста украинской экономики в 2013 г. с 3,5 до 0,4 %, Всемирный банк – до нуля, а ЕБРР ожидает снижения

украинской экономики на 0,5 % (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 31.10).

Международное рейтинговое агентство Fitch в ближайшее время собирается пересмотреть суверенные рейтинги Украины. Об этом заявил директор аналитической группы по рейтингам европейских стран с развивающейся экономикой Fitch Ч. Севилль.

Он отметил, что представителей Fitch заботит ситуация с внешним финансированием Украины, бюджетным дефицитом и ростом государственного долга.

В июне 2013 г. Fitch ухудшил прогноз по рейтингам Украины со «стабильного» до «негативного». Долгосрочный рейтинг в иностранной и национальной валюте подтвержден на уровне В.

«Пересмотр прогноза по рейтингу отражает вероятность того, что международные резервы уменьшатся в дальнейшем, так как у страны сложное расписание выплат внешнего долга до 2014 г., а также трудности в привлечении заимствований с международных рынков капитала», – указали эксперты агентства. Об этом сообщает «РБК-Украина» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 31.10).

Международное рейтинговое агентство Standard&Poor's понизило долгосрочные суверенные рейтинги Украины с В до В–. Об этом говорится в сообщении S&P. Рейтинговое агентство также подтвердило краткосрочный кредитный рейтинг Украины на уровне В, при этом долгосрочный рейтинг Украины по национальной шкале понижен с uaA– до uaBBB–.

Прогноз рейтингов – «негативный».

S&P объясняет снижение рейтингов отсутствием у правительства страны стратегии по обеспечению валютного финансирования. «По нашему мнению, правительство Украины еще не реализовало стратегию по привлечению достаточного объема валютных средств для удовлетворения значительных по-

требностей во внешнем финансировании», – говорится в отчете S&P. Прогноз по рейтингам остается «негативным» в связи с возможным понижением кредитных рейтингов Украины с вероятностью, по меньшей мере, один к трем в ближайшие 12 месяцев, если чистый объем валютных резервов страны будет сокращаться более быстрыми темпами, чем ожидает S&P в настоящее время, а выполнение внешних и бюджетных обязательств станет еще более затруднительным.

Как сообщало агентство, в середине мая агентство подтвердило долгосрочные и краткосрочные рейтинги Украины на уровне В/В.

Позднее агентство заявило о возможном понижении рейтингов страны (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 1.11).

Международный валютный фонд подготовил пакет мер для получения Украиной кредита. Об этом сообщает пресс-служба фонда.

Кроме того, МВФ рекомендует проведение независимого аудита украинских банков, чтобы проверить качество и соответствие классификации займов, формирование резервов и залога.

Международный валютный фонд предлагает сократить персонал и зарплату в бюджетном секторе Украины. «Необходимо обеспечить амбициозную фискальную консолидацию, чтобы сократить большие потребности бюджета в финансировании... путем ограничения в бюджетном секторе фонда заработной платы и численности занятых, сокращения субсидий и порядка расходов на закупку товаров и услуг», – говорится в заявлении фонда.

Согласно заявлению, экономика Украины демонстрирует признаки улучшения, однако остаются существенные вызовы. «Ограниченная гибкость обменного курса, большой дефицит бюджета и значительные квазифискальные потери в энергетическом секторе обусловили существенный дефицит счета текущих операций и постоянную потерю валютных резервов. Жесткая монетарная политика и административные

меры в поддержку обменного курса, вероятно, будут и в дальнейшем сдерживать инвестиции и тормозить экономический рост», – указывается в заявлении.

Кроме того, МВФ рекомендует «авансом» осуществить существенное повышение тарифов на газ и отопление для населения и принять график дальнейшего повышения до уровня, который обеспечит покрытие себестоимости.

Вместе с тем для смягчения последствий, которые будут иметь корректировки тарифов для наименее обеспеченных слоев населения, МВФ предлагает расширить предоставление целевой социальной помощи, которая должна охватить 40 % населения.

«Большой убыточный энергетический сектор необходимо реформировать. Низкие розничные тарифы (которые покрывают лишь небольшую долю экономической себестоимости) приводят к большим квазифискальным потерям, слабости платежного баланса, обуславливают недостаточный уровень инвестирования во внутреннюю добычу и проблемы в области управления», – подчеркивается в заявлении. Об этом сообщает «РБК-Украина» (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>)). – 2013. – 31.10).

Шесть крупных мировых центробанков на постоянной основе договорились обмениваться валютами в случае необходимости. Такая мера использовалась во время преодоления последствий мирового кризиса 2007 г. для снятия напряженности на финансовых рынках.

Среди договорившихся регуляторов – Федеральная резервная система США (ФРС), Европейский центробанк (ЕЦБ), Банк Японии, Банк Англии, Банк Канады и Национальный банк Швейцарии, передает Associated Press. Они будут предоставлять друг другу наличные деньги в любой из соответствующих валют. В ЕЦБ заявили, что так называемое соглашение о свопах помогло обеспечить стабильность на мировых финансовых рынках и продолжит служить разумной поддержкой ликвидности.

ФРС и ЕЦБ инициировали свои первые своп-линии доллар – евро в декабре 2007 г., когда ипотечный кризис начал оказывать негативное влияние на банковскую систему. Кроме того, двусторонние валютные сделки между различными банками проводились в 2008 г. после краха американского инвестиционного банка Lehman Brothers.

Напомним, Европейский центральный банк служит депозитарием всей наличности государства и играет важную роль в поддержании стабильности банковской системы и экономики в целом (*Електронні Вісти* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 31.10).

Инфляция в еврозоне в октябре упала до самого низкого уровня за четыре года. Этот фактор повышает давление на Европейский центральный банк в связи с возможностью усилить стимулирование и поддержать хрупкое восстановление экономики.

Годовые темпы роста потребительских цен в октябре упали до 0,7 %, это самый низкий показатель с ноября 2009 г., а также он ниже сентябрьского уровня, когда инфляция составила 1,1 %, свидетельствуют данные Евростата.

По отдельным странам данные говорят о замедлении инфляции в Германии и Бельгии, а также в Испании, где годовая инфляция составила всего 0,1 %.

Цены на энергоносители упали на 1,7 % в годовом выражении, после снижения на 0,9 % в предыдущем месяце. Стоимость продуктов питания, алкоголя и табака возросла на 1,9 %, что ниже показателя в 2,6 % в сентябре, а стоимость услуг возросла на 1,2 %.

Базовая инфляция замедлилась до 0,8 % в октябре.

ЕЦБ ожидает инфляцию на уровне 1,5 % в этом году и 1,3 % в 2014 г. Также Центральный банк пообещал сохранять ключевую процентную ставку на текущем уровне 0,5 % или ниже в течение продолжительного периода времени.

При этом замедление инфляции зафиксировано на фоне высокого уровня безработицы. Темпы роста цен замедляются

девятый месяц подряд, а безработица остается на рекордном уровне в 12,2 % в сентябре. В результате Центральный банк говорит только лишь о «постепенном» восстановлении.

В Испании общий уровень безработицы составил 26,6 %, в Италии показатель увеличился до 12,5 %, а в Германии безработица упала до 5,2 %. Об этом сообщает «РБК-Украина» (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 2.11).

Рейтинговое агентство Fitch Ratings улучшило прогноз по кредитному рейтингу Испании с «негативного» до «стабильного».

На данный момент рейтинг страны находится на уровне ВВВ, что на две ступени выше «мусорного» уровня. «Во второй половине текущего года Испания вышла из рецессии, это значительно раньше, чем прогнозировалось», – говорится в сообщении Fitch.

В то же время эксперты агентства отмечают, что реформы в 2014–2015 гг. будут проходить менее интенсивно на фоне ослабления внешнего давления и выборов в 2015 г. На взгляд экспертов, восстановление экономики страны будет проходить в основном за счет экспорта, в то время как внутренний спрос останется сдержанным в течение более длительного периода времени. По прогнозам Fitch, пиковое значение госдолга страны будет достигнуто в 2015–2016 гг., когда показатель превысит отметку 103 % ВВП (*Електронні Вісті* (<http://elvisti.com>). – 2013. – 2.11).

Профицит платежного баланса Германии угрожает Европе. Высокопоставленный чиновник Международного валютного фонда призвал немецкое правительство установить новые цели и добиться устранения профицита счета текущих операций платежного баланса.

Первый заместитель главы МВФ Д. Липтон озвучил рекомендации фонда в ходе визита в Берлин на прошлой неделе, где он встретился с министром финансов Германии В. Шойбле.

На прошлой неделе Минфин США сообщил, что модель роста Германии, основанная на экспортно-ориентированной экономике, является основным фактором, от которого зависит слабый рост экономики еврозоны.

«Слабые темпы роста внутреннего спроса в Германии и зависимость от экспорта затрудняют восстановление равновесия в то время, когда многие другие страны еврозоны находятся под сильным давлением, чтобы обуздать спрос и сжатие импорта», – говорится в сообщении Минфина США.

Но немецкие чиновники категорически отвергают критику, утверждая, что положительное сальдо торгового баланса отражает отличную конкурентоспособность страны, а также сильный международный спрос на немецкую продукцию. Как ожидается, немецкий экспорт в этом году возрастет на 0,3 % (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>)). – 2013. – 4.11).

Международный валютный фонд считает преждевременным возможный в ближайшее время выход Ирландии из участия в программе по восстановлению национальной экономики.

Первый заместитель директора-распорядителя МВФ Д. Липтон заявил, что Ирландия «сделала все возможное, чтобы стабилизировать ситуацию, но экономика там остается ослабленной».

По словам Д. Липтона, его организация предпочла бы, чтобы Дублин выходил из действующей программы финансового оздоровления «шаг за шагом». При этом тройка международных кредиторов в лице МВФ, Европейского центробанка и Еврокомиссии готова оказать ирландскому правительству помощь.

Как подчеркнул Д. Липтон, для Дублина приготовлены деньги на случай кризисной ситуации.

В середине октября Ирландия первой объявила о намерении выйти из программы международной поддержки ЕС и МВФ по спасению экономики страны от долгового кризиса. Вместе с тем ирландские власти еще не приняли окончатель-

ного решения по этому вопросу. В декабре 2012 г. Ирландия стала второй после Греции страной ЕС, получившей пакет финансовой помощи от международных кредиторов (*Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2013. – 4.11).